

Domoljub

V Ljubljani 16. maja 1940

Celo 53 Str. 20

Sedaj so začeli zares

Vai se boste še spominjali, da je meseca februarja in marca letos potoval po Evropi državni podtajnik v amerškem zunanjem ministrstvu — Sumner Welles. Prišel je najprej v Rim in se tam dolgo pogovarjal z Mussolinijem in člani italijanske vlade, nato pa je odpotoval v Berlin, Pariz in London in se čez Rim vrnil spet domov v Washington. Ameriški državnik je polzvedoval po vseh glavnih evropskih prestolnicah o tem, kako mislijo nadaljevati z vojno, prav tako pa je hotel že tudi izvedeti, kdo bo zmagal. Tisti, ki bo zmagal, bo nato moral skupaj z drugimi delimi sveta urejevati novo Evropo. Ameriški državniki pa imajo to lastnost, da so navadno zelo iskreni in svojih misli in mnenj ne zakrivajo radi. Tedaj, ko je Sumner Welles hodil po Evropi, so ameriški listi pisali o tem, kako slabo nazirajo je moral odnesti Sumner Welles o vojni pripravičnosti Francije in Anglije in kako se je lahko prepiral v Berlinu, da bo nova Nemčija tvegala vse, da stre svoje sovražnike, ker se bo pri tem lahko oprala na svoje silno izpopolnjeno orožje. Dne 17. marca je Sumner Welles prišel v Rim in se zadnjič sestal z Mussolinijem, nekaj ur nato pa je bilo objavljeno, da je Mussolini sklenil odpotovati na sestanek s Hitlerjem na Brennerju. Dočim se je italijansko časopisje do Wellesove vrnitve v Rim držalo še popolnoma nepristransko, je s sestanekom na Brennerju odločno krenilo v smer, ki je podpirala in odločno zagovarjala vse nemške poteze. Dozdevalo se je posej že tako, da se je italijanska vlada še bolj ko kdaj koli poprej naslonila na Nemčijo.

Sestanek na Brennerju je bil dne 18. marca in posej so se začeli dogodki sedanje svetovne vojne razpletati, kakor da bi kdo raztezal ogromno pahljačo. Gorje tistemu, ki ga je ta pahljača s svojo senco pokrila. Dne 9. aprila je Nemčija krenila proti severu, v nekaj urah zasedla Dansko in vojna na Norveškem se je kmalu razvila tako, da so nemške čete imele veliko prednost. Anglija in Francija sta poslali svoje čete v okolico Trondhjemja in okoli Narvika, toda 1. maja so se zavezniške čete že začele umikati z južne Norveške. Angleške in francoske čete so odšle domov in južna Norveška je ostala trdno v rokah nemške vojske. V svojem govoru je angleški zunanji minister lord Halifax dne 10. aprila rekel, da Anglija nikdar ne bi smela dovoliti, da bi se nemške čete zadržale na Norveškem, toda dne 1. maja je angleška vlada morala dopustiti, da se ta nevarnost za stalno utrdi na Norveškem in italijanski listi so pisali, da bo posej, ta del

Norveške ogromno letališče v borbi proti Angliji.

Ta preobrat na Norveškem je povzročil, da se je vojna na zahodu, to je prava vojna, začela. Mesec dni po dogodkih na severu, to je dne 10. maja zjutraj so nemške armade začele napadati Belgijo, Nizozemsko in Luksemburg. Ko se je 1. avgusta 1914 začela prva svetovna vojna, so nemške čete 3. avgusta napadle Belgijo in kršile njeno nevtralnost. Po 25 letih se je to ponovilo in zdaj se je moralo trpljenju belgijskega naroda priključiti krvavenje nizozemskega naroda, ki se že 130 let ni več vojskoval. Nemška vojska prodira z oklopnimi divizijami in ob času, ko to pišemo, se razvija huda bitka okoli trdnjave Liegea. Leta 1914 je ta belgijska trdnjava padla po štirih dneh; okoli Liegea se zdaj tolečejo nemške in zavezniške oklopne enote, te najstrašnejše enote moderne vojske. Nizozemsko pa nemška letala prepravljajo s posebno »peto kolono«, to je z vojski, ki se v zaledju spuščajo iz letal na tla in v raznih mestih in pokrajinah sode-

lujejo takoj s člani nemške manjšine ali pa z domačimi narodnimi socialisti ter poskušajo zasedi deželo prej, preden je vojska na mejl opravila svojo dolžnost.

Vojna se je sicer začela dne 1. septembra 1939, ko je Nemčija napadla Poljsko. Poljska je morala nemškemu modernemu orožju in letalski premoči kloniti v treh tednih. Na zahodu pa je zdaj nemško moderno orožje udarilo prvič ob enako zavezniško orožje, glavna borba sedanje svetovne vojne se je šele zdaj začela. Vsi listi vedo poročati, da se na nesrečnem belgijskem ozemlju razvija zdaj največja bitka v zgodovini človeštva. Francoski in angleški listi opozarjajo svoje čitatelje in prijatelje, da se bo ta bitka najbrž razvila v dolgo borbo, ki naj traja več mesecev, italijanski listi pa izražajo mnenje, da bo »Nemčija najbrž kmalu lahko zasedla angleške otoke — to je Anglijo.«

Na zahodu že gori požar, ki bo najstrašnejši v zgodovini človeštva. Zdaj se je začelo — kdaj neki se bo to končalo?

Zanimivosti z bojišč

V petek 10. maja 1940 ob 3 zjutraj so nemške čete brez vojne napovedi napadle nizozemsko, belgijsko in luksemburško mejo. Istočasno so nemška letala priletela nad ozemlja Belgije, Luksemburga in Nizozemske in bombardirala letališča in železniška križišča.

Belgijska in nizozemska vlada sta na nočnih sejah sklenili, da se bosta nemškemu vpadu uprli. Odredili sta splošno mobilizacijo in sta prosili angleško in francosko vlado za pomoč, ki jima je bila takoj obljubljena in dana. Francoska armada je dobila povelje, da vkoraka v Belgijo.

Odmev nemškega vpada na Nizozemsko in v Belgijo je po vseh nevtralnih državah silen. Povsod prevladuje vtis, da se je sedaj začela prava vojna. Vodja rajba Hitler je poslal vojakom na zahodnem bojišču proglas, v katerem poudarja, da je sedaj napočil trenutek, ko gre za usodo nemškega naroda za nadaljnjih 1000 let.

Na vsej dolgi mejl od Nizozemske do Švice so se začeli boji. Nemško letalstvo napada letališča in skuša s padali izkrcavati vojaštvo, ki naj dela zmedo v ozadju. Belgija in Nizozemsko sta se hrabro postavili v bran. Francoski in angleški vojaški oddelki so vkorakali v Belgijo, zavezniško letalstvo pa že pomaga holandskemu in belgijskemu v bojih

z nemškimi bombniki. Naj sledi nekaj zanimivih podrobnosti:

Oklic nizozemske kraljice

Ze prvi dan bojv je radijska postaja v nizozemskem Hilversumu objavila oklic kraljice Viljemine holandskemu narodu, ki se glasi:

Jaz in holandska vlada bova storili svojo dolžnost. Preteklo noč je nemška vojska brez opomina nenadoma napadla Holandijo kljub obljubam, da bo spoštovala našo nevtralnost, dokler se bomo mi držali nevtralnosti. Nemška vojska je vdrla v Holandijo. Ogorčeno protestiramo proti temu nesramnemu napadu in kršitvi mednarodnih obveznosti civiliziranih narodov. Jaz in holandska vlada pozivava ves holandski narod, naj tudi on stori svojo dolžnost do domovine.

Nizozemci so poplavalil obsežna ozemlja

Nizozemci so spustili vodo v obsežnih pokrajinah, da bi s tem ustavili prodiranje nemških čet. Iz nemških letal so se spuščali vojaki, preoblečeni v nizozemske uniforme. Nemške čete so že 10. maja prekorale mejo

(Nadaljevanje na 2. strani)

pri Rôhrmondu ter začele prodirati v Belgijo čez reko Meuse. Dopoldne istega dne so nizozemske čete razstrelile štiri nemške oklopne vlake. Prav tako so Nizozemci do tedaj že sestrelili 70 nemških letal. Na nekaterih mestih so nemške čete lahko prodrle 16 km na nizozemsko ozemlje.

Anglija zasedla Islandijo

Angleške čete so se izkrcale na danski Islandiji, da bi zaščitile otok pred nemškim napadom. V zvezi z izkrcavanjem angleških čet na Islandiji sporoča angleško zunanje ministrstvo:

Po zasedbi Danske je bilo potrebno računati z možnostjo nenadnega izkrcavanja nemških čet na Islandiji. Jasno je, da slaba Islandija ne bi mogla odbiti tega napada ter bi otok popolnoma padel v roke Nemcev. Zaradi tega je vlada Njegovga Velikanstva sklenila preprečiti to možnost ter je izkrcala na Islandiji angleške čete. Ta operacija je bila davi izvršena. Angleška vlada je dala izrecne garancije islandski vladi, da so bile čete izkrcane samo zato, da varujejo državo pred nemškim vpadom in da se bodo angleške čete umaknile po končanih sovražnostih. Vlada Njegovga Velikanstva je sporočila islandski vladi, da ne bo niti najmanj vplivala na obstoječo upravo otoka in da je pripravljena pogajati se z islandsko vlado o sklenitvi trgovskega sporazuma.

Edina obrambna moč, s katero razpolagajo islandske oblasti, je policijska četa 70 mož. Nemčija pa je že pred vojno pošiljala na Islandijo številne ekspedicije, za katere so trdili, da so znanstvene, ali pa da pripravljajo ovoritev letalskih prog. Ko se je začela vojna, je bilo na Islandiji precej več Nemcev kot je to potrebno za trgovske posle. Potem ko so se začele sovražnosti, se je to število še zvišalo, ker so se tu izkrcavale posadke raznih ladij, ki so se potopile.

»Peta kolona«

Nizozemsko službeno poročilo pravi, da obstoji upanje, da je tako imenovana nemška »peta kolona« že popolnoma uničena. (»Peta kolona« imenujejo Nemci tiste svoje somišljenike, ki stalno ali začasno prebivajo v tujih državah in ob priliki nemške zasedbe potem na licu mesta zasedajo važnejše zgradbe in ustanove, in pa tiste, ki jih nemška letala s padali spuščajo v notranjosti napadene države.) Nemcev je živelo na Nizozemskem okrog 100.000. Samo v Amsterdamu jih je 20.000. Tem Nemcem so pomagali številni nizozemski pristaši narodnega socializma. Nizozemske oblasti pa so pravočasno storile vse ukrepe, da »peta kolona« ni mogla nič pomagati padcem. Oblasti računajo, da so Nemci v teh dveh dneh s padali spustili na Nizozemsko okrog 2000 četnikov v polni bojni opreml. Samo v Rotterdamu jih je padlo nad 400.

Njim so se pridružile še čete, ki so se v Rotterdamu izkrcale iz motornih čolnov ali ki so jih prinesla s seboj ogromna transportna lotala (po 50 naenkrat). Nizozemci so večinoma vse padalce onesposobili za nadaljnjo borbo. Do zanimive borbe je prišlo v Rotterdamu, kjer so se padalci zabarikadirali v lamošnjem hotelu, ki so ga potem Nizozemci zažgali s zažigalnimi bombami. Nobeden od nemških padalcev se ni rešil.

Dramatična je bila borba nizozemske rušilca, ki je prodrli do otoka Rosenberg, kjer so se nemški letalci izkrcali, in začeli Nemce bombardirati. Borba je trajala polni dve uri in se je končala z uničenjem nemške posadke.

Pri nemških vojaki, ki so v borbi padli, — nosili so razne zavezniške uniforme — so nizozemske oblasti naše navodila, ki pričajo, kako skrbno je bilo vse pripravljeno. Ta navodila pravijo, da Nemci ne bodo naleteli na kakšen hujši odpor, ker da nizozemska vojska ni dobra. Vsak je imel listo imen in naslovov, na katere se mora takoj po prihodu na sovražna tla obrniti po nadaljnja navodila. Padalci imajo nalog, da najhitrejšim potom pridejo do enega teh naslovov, kjer jih čakajo nadaljnja povelja. Nizozemske oblasti so s pomočjo teh listin odkrile zanimivo omrežje »pete kolone« v notranjosti nizozemske države.

Oklic belgijskega kralja

Belgijski radio je objavil oklic kralja Leopolda. Glavne točke oklica so tele:

»Belgijski! To je že drugič v zadnjih 25 letih, da lojalno Belgijo napada nemško cesarstvo ne glede na najsvečanejšo obljubo. Mi smo izpolnili vse svoje dolžnosti glede nevtralnosti. Hrabrim belgijskim vojakom in vsem junaškim Belgijscem pošiljam svoj brat-ski pozdrav. Mi se borimo, da ustavimo napad sovražnika na našo državo. Velikim naporom vsega belgijskega naroda se imamo zahvaliti, da je naša oborožena sila mnogo večja in pa močnejša kot leta 1914. Anglija in Francija sta nam obljubili pomoč in francoski in angleški oddelki so že na potu, da se pridružijo našim četam. Borba bo težka, toda naj nibe ne dvomi v skrajni rezultat. Kakor moj oče leta 1914 sem se postavil tudi jaz na delo naših čet s polno vero in zaupanjem v zmago Belgije. Stvar Belgije je častna in z božjo pomočjo bo zmagala.«

Položaj 11. maja

Bitka na Nizozemskem, v Belgiji in pa v Luksemburgu je v polnem razmahu. Glavno besedo ima letalstvo. Nemci so ponovili — le da v podvojeni sili — taktiko, ki so jo zavzeli na Poljskem. Jate nemških bombnikov so se vsule nad severno Francijo, Belgijo in zlasti Nizozemsko in obmetavajo s bombami vsa letališča in zlasti vsa važna prometna križišča, kar naj onemogoči zbiranje nasprotnih vojaških sil, posebno pa še delovanje nasprotnega letalstva. Iz letal pa spuščajo Nemci skakavce, ki so oblečeni v uniforme zavezniških vojakov ali domačinov in katerih naloga je vohuniti, z dinamitom rušiti mostove in železnice, predstavljati kretnice in signale, poškodovati telefonske in pa brzojavne vode ter ustvariti splošno zmedo in negotovost. Drugod so Nemci kar z letali na določena letališča navozili svojih vojakov, ki naj bi v zvezi in sporazumno s tamkaj bivajočimi Nemci toliko časa držali letališče

in strahovali okolico, da bi vkorakale nemške čete.

Toda, česar ni bilo na Poljskem, to je sedaj na zapadu. Nizozemci in Belgijci so bili zbuječi in vse skakavce po večini sproti polove. Nemške posadke, ki so jih navozili z letali, pa so bile povsod takoj likvidirane, razen na rotterdamskem letališču, kjer so se s pomočjo rotterdamskih Nemcev najdalje držali, a so končno le bili premagani. Razen tega je tudi nasprotno letalstvo takoj pričelo z veliko delavnostjo in povsod napada nemška letala. Zaradi tega so imele nemške zračne sile že takoj v prvih dveh dneh hude izgube. Angleški in francoski letalci pa napadajo tudi nemška letališča in jih bombardirajo ter tudi drugače skušajo ovirati pohod nemških armad na zapad.

Nemci so do sedaj zasedli največ le tisto ozemlje, ki so jim ga Nizozemci in Belgijci prepustili brez boja, ko so se umaknili v svoje utrjene črte. Najdalj so Nemci prišli na Nizozemskem, in sicer do reke Jysse, kjer teče nizozemska obrambna črta. Južneje od tu so se Nizozemci ustavili za reko Maas. V Belgiji so se takoj razvili ljuti boji takoj onstran meje pri Aachen, kjer so že prve utrdbе utrjenega tabora okrog Liegea. — Nemci obstreljujejo z najtežjim topništvom prve forte. Tudi v Luksemburgu so že hude borbe med Nemci in Francozi, ki očitno hočejo del Luksemburga iz strateških ozirov držati.

Splošno položaj za zaveznike še ni nikjer vznemirljiv. Kritična bi utegnila postati situacija na Nizozemskem, ako ne bodo zavezniki v naglici vrgli svojih divizij onkraj Albertovega kanala. Nizozemska armada namreč nima tiste udarnosti, kakor belgijska.

Nemci so skušali ujeti holandsko kraljico

Amsterdamski dopisnik ameriške radijske družbe Columbia Broadcasting Co. opisuje, kako so skušali Nemci ujeti holandsko kraljico. Poročevalec pravi, da se je včeraj 16 velikih letal vrste »Junkers« spustilo na letališču pri Valsenburgu, kjer je poletna prestolnica kraljice Vilhemine, Rigenhof. Letala so izkrcala posadko 20 nemških vojakov, oboroženih z avtomatskimi puškami. Druga skupina Nemcev se je spustila pri Delfti, ki je 8 km južno od Haaga. Glede bitke v okolici Valsenburga pravi dopisnik, da je bilo ob tej priliki uničenih 10 do 16 nemških letal.

Četrty dan borb

Četrty dan borb na Nizozemskem, v Belgiji in Luksemburgu je bil še vedno v znaku predhodnih operacij. Dasi so bili spopadi precej hudi, so se jih udeleževale predvsem motorizirane nemške edinice, katere je nemško poveljstvo po stari navadi pomaknilo naprej. Nizozemske in belgijske čete so že ojačene s francoskimi in angleškimi motoriziranimi oddelki, ki vrše vlogo zaščite prihajajočih velikih zavezniških vojnih sil. Trenutno je položaj nekako takšen:

Nemški napad se še vedno razvija v dveh glavnih smereh proti severu in proti jugu od Liegea. Belgijske utrdbе, ki se na široko raztezajo okoli tega mesta, se uspešno upirajo. Samo utrdba Emael, na začetku Albertovega kanala na reki Maas, vzhodno od Maastrichta je bila zavzeta. Nemško napredovanje v okraju Tongreja je bilo ustavljeno.

Zobna krema „Odol“

Je na znanstveni osnovi sestavljeno idealno sredstvo za čiščenje zob, ne škodi zobni sklenini in napravi zobe biserno bele. Uporabljajte za čiščenje zob vsak dan zobno kremo ODOL.

ODOL

Na severu, na nizozemskem bojišču, so Nemci na določenih krajih predrli nizozemske črte, na drugih krajih pa se Nizozemci prav dobro drže. Južno od Liegea se Nemci s silnimi naporji skušajo pomakniti proti zahodu čez belgijske Ardene. Belgijske čete se umikajo med hudimi borbami. Tem četam pomagajo angleške zrakoplovne sile, ki so v neprestani borbi z nemškimi letali.

V Luksemburgu se francoske prednje čete pomikajo proti francosko-luksemburški meji, kjer so sedaj stopile v borbo glavne čete od Mozele do Longvyja. Borbe se vrše deloma na francoskem, deloma na luksemburškem ozemlju. Nov nemški napad je bil tu ustavljen.

Poročilo angleškega ministrstva za letalstvo

Ministrstvo za letalstvo je objavilo, da je angleško letalstvo izvršilo zelo uspešne napade na glavne železniške zveze, ki vodijo iz Nemčije v Belgijo in na Nizozemsko. Več mostov preko Maasa je bilo porušenih. Tudi mnogo cest je razdejanih, prav tako pa tudi vse važne železniške proge. Po izjavah belgijskega ministrskega predsednika je bilo samo na belgijskem ozemlju sestreljenih v 4 dneh nad 100 nemških letal. Skupno so Nemci v vojni zadnjih štirih dni izgubili že nad 400 letal.

Zadnje vesti

Pravega pregleda vojaških dejanj ni. To zaradi tega, ker vojaška poveljstva ne izdajajo važnejših operacij. Letala neprestano bombardirajo na obeh straneh vse vojaške položaje. Bitke postajajo čedalje bolj ljute. V Haagu se vršijo ljute bitke na cestah, v katerih napadajo nemške čete, ki se izkrcavajo s padali, podprte od nizozemskih narodnih socialistov in Nemcev. Splošno se je

položaj na bojiščih za zaveznike za spoznanje izboljšal. Nizozemska armada se je umaknila na drugo obrambno črto, kjer s pomočjo zavezniških čet nadaljuje z borbo in odbija sovražnika.

Francoski vojaški strokovnjaki priznavajo, da so nemške armade zasedle sledeča mesta: Liege, Namur, Sedan in Dinant. Francoske čete so Nemce nekaj časa zadrževale, potem pa so se začele umikati na nove položajke. Nemci so takoj začeli s tanki in s bombami napadati francoske utrdbе okrog Sedana. Nemški tanki so se prikazali v velikem številu ob vsem toku reke Meuse, medtem ko se francoske čete trudijo, da bi Nemcem preprečile prehod čez reko. Razvijajo se veliki letalski boji na 600 km dolgi zahodni fronti.

ANGLEZI O NEMŠKIH USPEHIH

Od Nizozemske pa vse do reke Möselle so začele nemške armade napad, ki ga podpira najmanj 2000 tankov in šest tisoč bombnikov. Angleži trdijo, da se bo razvila glavna bitka pri Bruslju. Glede nemških uspehov v zadnjih dneh pa poročajo iz angleških krogov tole:

Menijo, da je Hitler radi gospodarskega položaja svoje države sklenil začeti z odločilnim napadom zdaj, ko je nemška proizvodnja orožja dosegla svoj višek, ki ga ni mogoče več prekositi, medtem ko zavezniška moč še vedno raste in še dolgo ne bo dosegla viška. Nemčija je sklenila, da je zdaj skrajni čas, da veliko riskira, da vse riskira, da vrže v borbo vse svoje sile v pričakovanju, da bi morda le uspela in dosegla zmago. Na Nizozemskem in v Belgiji se je Nemcem šlo nekaj za to, da s svojim nastopom presenetijo, in so dosegli nekaj začetnih uspehov, ker so jim pomagali njihovi domačini v zaledju bojišča, to se pravi njihova »peta kolona«. Nizozemska in Belgija sta pa hoteli ostati vestno nevtralni in sta se do dneva, ko sta bili napadeni, branili stopiti v posvetovanja s francoskim in angleškim generalnim štabom. Zato niso bili ukrepi takoj pri rokah. Toda to, kar se sedaj dogaja, je šele začetek. Velika borba med obema armadama šele pride. Zavezniški sedaj približno vidijo, kakšni so nemški načrti. Nekaj dni ne bo veliko poročil. Bitka se bo razvila v polnem obsegu. Merilo se bo bojuštvu obeh armad, vrednost orožja in pa um generalnih štabov.

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga Vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

KAJ JE NOVEGA

Iz Škofijskega lista ljubljanske škofije

(Ponatiskujemo odločitve iz Ljubljanskega škofijskega lista z dne 25. aprila 1940.)

Sklepi zborovanja duhovnikov ljublj. škofije.

Da se izvedejo resolucije slovenskega zborovanja na kongresu Kristusa Kralja, sem trikrat sklical duhovnike na posvetovalno, in sicer dne 25. oktobra, 22. novembra 1939 in 8. marca 1940. Na teh zborovanjih je bilo najrejenih mnogo važnih in praktičnih sklepov, ki naj služijo dušnim pastirjem za vodila. Sklepi prvih dveh zborovanj bodo vključeni v instruktivno bodočo sinodo; sklepe tretjega zborovanja pa posebej objavljam:

14. Škodljiva razcepljenost v vrstah katoliškega delavstva je povzročila predvsem to, da se različni nekateri vodilni krogi Jugoslovanske strokovne zveze pod vpliv marksističnih idej in se niso oklenili takoj v začetku papežev socialne ekvocike Quadragesime anno.

Pisane »Delavske pravice« in delovanje Jugoslovanske strokovne zveze je še nekaj let tako, da se je organizacija sama izločila iz skupnosti celotne katoliške dejavnosti.

V JSZ je gotovo mnogo vernega krščanskega delavstva; vse to vabimo zaradi edinstnosti v vrstah katoliškega delavstva in v interesu strokovnega delavskega pokreta, da vstopi v katoliško strokovno organizacijo ZZZ.

Katoliška akcija med delavstvom je kričeča potreba. Zato se mora v vseh župnijah, kjer stanejo delavci, takoj organizirati Zveza mladih katoliških delavcev in delavk.

15. Tudi kmet je delavec. In ker je kmečki stan še vedno najtrdnjša opora cerkve in države, naj duhovnik s vsem srcem podpira in pospešuje vse, kar služi blaginji kmetkega stanu. Kmet je vedno še uviha potrebne skrbi, podpore in zaščite od strani države. Predvsem naj se tudi za kmečke posele in delavce uvede zavarovanje za bolezen starost in onemoglost.

V Ljubljani, dne 24. aprila 1940.

† Gregorij, škof.

OSEBNE VESTI

o Bog daj srečo! Te dni sta se poročila v župni cerkvi v Komendi Vlado Mihelič, uradnik Vzemne zavarovalnice, sin senatorja Al. Miheliča, in gđ. Justa Stročina, bivša uradnica »Slovenčev« uprave, hčerka bivšega narodnega poslanca Ivana Stročina. Novoporočenca želimo obilo sreče in božjega blagoslova!

o Za pomočnika runanjega ministra je bil imenovan Hrvat Ilija Lukič, star 39 let.

DOMAČE NOVICE

d) Kmetijstvu moramo posvečati vso pozornost, posebno v Sloveniji, ki je glede prehrane pasivna dežela. Z intenzivno propagando moramo širiti racionalizacijo kmetijskih bratov. Prilika za tako propagando se rodi zlasti med pomladanskim ljubljanskim velesejmom od 1. do 10. junija, ki bi si naj ga zato ogledal vsak naš kmečki gospodar. Saj bo tanekaj velika razstava pojedelnih strojev in orodja. Noben pameten gospod ne bo držal denarja doma, ampak bo svoj kapital plodonosno naložil v moderne poljedelske stroje, s katerimi bo z manjšim trudom dosegel večji dobiček.

d) Se ena o starih kovancih. Bančni in valutni oddelek ministrstva financ je izdal pojasnilo, po katerem veljajo stari kovanci po 20 din do 1. maja, do 1. novembra pa se lahko že zamenjajo pri blagajnah Narodne banke in državnih finančnih ustanovah. Stari kovanci po 20 din so nehalno veljati 29. aprila, naknadno pa se tudi še lahko zamenjajo do 20. oktobra 1940 pri navedenih ustanovah. Pri tem je

razumeti blagajne Narodne banke, da to velja tudi za vse podružnice, pod izrazom državne finančne ustanove pa je razumeti vse državne ustanove, pri katerih se sprejemajo vplačila odnosno izvršujejo izplačila, kot n. pr. Glavna državna blagajna, davčne uprave, Poštna hranilnica, vse pošte itd.

d) Katoliška bogoslovja — fakultete. Ministrstvo za prosveto je izdalo uredbo o stopnji rimskokatoliških bogoslovcev ter jo je poslalo v odobritev ministrskemu svetu. Po tej uredbi dobe stopnjo fakultete vsa tista rimskokatoliška bogoslovja, ki sprejemajo vse absolvente vrednih šol z veliko maturo in na katerih traja pouk osem semestrov.

d) Pri motnjah v prebavi, pri nespetosti, vžigovanju, zgagi, povzročeni po težki zapeki, je zelo primerno vzeti na večer pol kozarca naravnega »Franz-Josefove« grenke vode, zjutraj na tešče pa isto množino. Prava »Franz-Josefova« voda se izkazuje vedno kot popolno zanesljivo sredstvo za čiščenje črev.

Op. raz. 2. br. 3047/38.

d) 30 zagrebških medicincev pod vodstvom profesorja zagreške medicinske fakultete je prišlo 11. maja v Slovenijo, da si ogledajo naše zdravstvene naprave. Zagrebški medicinci so bili vse tri dni gostje bana dr. Natlačenca.

d) Četrtil zaporedoma rodila dvojčke. — Zena Janka Hofmana v Kuli pri Somboru je te dni povila dvojčke, in sicer že četrtil zaporedoma. Doslej je rodila 16 otrok. To je gotovo ne samo jugoslovanski rekord, ampak tudi evropski.

d) Nad milijon dinarjev podpor je razdelila lani mariborska Borza dela.

d) Darilo pripravljalnega odbora KKK škofu dr. Rožmanu. Te dni se je zglašilo pri škofu dr. Rožmanu odposlanstvo pripravljalnega odbora za VI. mednarodni kongres Kristusa Kralja. V odposlanstvu so bili predsednik dr. Stanislav Zitko, in član ravnatelj inž.

Sodja in ravnatelj Ivan Martelanc. Izročili so g. škofu krasno izdelan spominski zbornik o VI. mednarodnem kongresu Kristusa Kralja v Ljubljani. Škof dr. Rožman se je odposlanstvu toplo zahvalil za krasno darilo. Nabrta je izdelal arh. Vlado Gajšek, vezavo je opravila knjigovoznica Jugoslovanske tiskarne, okovi pa je opremil šatuljo pasar Kregar.

d) Ure, nakit za birmo, Čuden, Preletova alica 1.

p) Več prav dobro uspešnih političnih shodov in sestankov je imel minister dr. Krek binkošti v svojem volivnem okraju. Zborovalci so povsod zahtevali uzakonitev banovine Slovenije in izrazi dr. Korošcu zaupnico.

d) V Domialah se je naselil zdravnik dr. Drago Pintar, ordinira za splošno in zobozdravniško prakso od 9—12 in od 15—18 v Bolharjevi vili (bivši Kurtzthalercjevi) na Ljubljanski cesti 62.

Sprejem v škofijski zavod sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano

V zavod sv. Stanislava se sprejemajo telesno zdravi in нравno nepekvarjeni sinovi dobrih krščanskih družin, v prvi vrsti taki, o katerih je upati, da se bodo po končani gimnaziji posvetili duhovskemu stanu. Prvi in poglavitni namen zavoda je namreč vzgoja duhovskega naraščaja.

Kdor hoče biti sprejet v prvi gimnazijski razred, mora napraviti prej sprejemni izpit ali na zavodski ali na kateri koli državni gimnaziji. Na zavodski gimnaziji se bodo vrhili sprejemni izpiti dne 24. junija. Priprave te same oni, ki so se rodili v letih 1927 do 1930 in so ali bodo letos dopolnili najmanj 16, ali največ 13 let.

Za sprejemni izpit je treba do 21. junija poslati prijavo, kolikovega s 10 din. na ravnateljstvo škofijske klasične gimnazije v Št. Vidu nad Ljubljano. Prijavi se priloži: 1. spričevalo o dovršeni ljudski šoli, 2. rojstni in krstni list.

Tisti, ki bodo izpit naredili, s tem se niso sprejeti v zavod, ampak se morajo po izpitu predstaviti vodji zavoda in mu oddati še posebno pismeno prošnjo za sprejem v zavod.

Učenci, ki bodo prebili sprejemni izpit na kaki državni gimnaziji, lahko prosijo za sprejem v zavod meseca julija. Prošnji za sprejem prilože spričevalo o dovršeni ljudski šoli s potrdilom o opravljenem sprejemnem izpitu ter rojstni in krstni list. Najbolje je, da prinese te listine osebnost v spremstvu staršev ali njihovih namestnikov k vodstvu zavoda.

Prav tako lahko prosijo meseca julija za sprejem v II. ali višji razred dijaki s drugih klasičnih gimnazij. Prinesiti morajo osebnostno vodstvo zavoda pismeno prošnjo s prilagami, zadajo šolsko spričevalo in rojstni list.

Letna plačila se določa po spričevalu, po premoženjskih razmerah. Plača se lahko tudi s živcem po tekočih tržnih cenah. Vsa druga pojavnost glede obleke, knjig, šolskih potrebščin itd. se dobe ob zglasitvi v zavodu.

Če je kdo zamudil junijski izpit, mora prositi ministrstvo prosvete, da bi ga smel opraviti v avgustu. Če ne ve kako, naj vpraša ravnateljstvo.

Vodstvo zavoda sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano.

VINA

Za težko čelo je močno vino!
Dobite ga najlažje v
Centralni vinari v Ljubljani!

Prava zakonska ljubezen

Spet beremo v poročnem nagovoru: »Ne mislita, da bosta že vse storila, ako si po svojih močeh člane sreče iščeta. Še kaj imenitnejšega morata storiti, namreč za oba večno srečo morata skrbeti.« Prav, če si mlada zakonca napravila načrt, da si bosta prej ali slej prišla do lastnega domovanja, še bolj si morata prizadevati, da si pridobita stalno bivališče v nebesih. To se pa ne da kupiti z denarjem, pač pa s pomočjo milosti božje, s tednostnim krščanskim življenjem, s ljubeznijo do Matere božje, s tečenjem presvetega Srca in s drugimi duhovnimi dobrotami, s katerimi si hočemo obogatiti svoje domače življenje. Na vedno sveži in čisti vzor svete Družine tam v Nazaretu seveda tudi ne smemo nikdar pozabiti. Prava zakonska ljubezen ne obstoji v kopičenju bogastva, ne v medsebojnih objemih in poljubih, ampak v skrbnem iskanju in nabiranju tistih zakladov milosti, o katerih je naš Gospod izrekel svojo besedo: »Nabirajte si zaklade v nebesih, kjer jih ne uničuje ne molj ne rja in kjer tatje ne kopljejo in ne kradejo.« Tudi v trudi vsakdanjega življenja ta skrb ne sme usahniti.

Draginjo je treba omejiti

Stanje, kakršno je danes, se mora ustaviti. Draginjo omejiti. Najvažnejšim življenjskim potrebščinam, kakor moki in mesu in sličnim izdelkom, cene znižati. To se da doseči. Treba je samo, da vrhovni odbor za kontrolo cene pri ministrstvu za trgovino, obrt in industrijo prevzame vse mere, da se onemogoči vpliv spekulativnih in vojnih dobičkarjev.

Da se k delu nemudoma pritegne že imenovanega člana odbora s strani Centralnega tajništva Delavskih zbornic v Belgradu. Odbor naj se takoj posluži pravice kontroiranja, kolika je zaloga žita v državi. Vsako skrivanje naj se strogo kaznuje. Odboru naj se da s strani ministrstva trgovine, obrti in industrije možnost tesnega sodelovanja z Ravnateljstvom za zunanjo trgovino. Omejitve izvoza najvažnejših življenjskih potrebščin bo delo odbora v mnogem olajšalo. Za gotove predmete je odboru podana možnost, da predpiše veletrovinam čisti zaslužek v odstotkih. Predlogov, kako organizirati uspešno delo v cilju omejitve draginje in pomanjkanja, je bilo že precej zneženih v časopisju in v raznih gospodarskih statistikah s strani strokovnjakov. S svojim stvarnim delom v korist malega človeka moramo izpodbiti mišljenje, ki se javlja že kar na splošno, da obstopijo pri nas odbori le za draginjo in ne za kontrolo draginje.

d) Čebelarstva podružnica Rogaska Slatina prireditelji enodnevni čebelarški tečaj v nedeljo 19. maja od 10—16 pri čebelnjaku gosp. Čonca v Cerovcu. Predavajo g. Peternel in drugi strokovnjaki.

d) 7000 ekspančnih Morava in Zeta cigaret je zaplenila finančna oblast v neki celjski gostilni.

d) Dva požara. V Hočah so zanetili otroci pri igranju požar v drvarnici posestnika Alojzija Vernika. Zakurili so si ogenj, pa je pri tem začela goriti drvarnica in nato še svi-

njaki. — V Orehovi vasi je zgorela mizarska delavnica Rudolfa Ivana.

d) Nad 50 kg slanine in mese je uničil požar v Urbanovi prekaševalnici v Celju. Vajenec je prehudo zakuril.

d) Vsak dan imajo madžarske šmarnice v Lendavi. Slovenske šmarnice so ob torkih, četrkih in sobotah.

d) Pri zaprtju ali pri motnjah v prebavi vzemite jutraj na tešče kozarec naravne »Franz-Josef« vode.

d) Nemčija je zaprla mejo. Dne 10. maja jutraj so Nemci zaprli mejo proti naši državi. Jutranji osebni vlak je prispel v Maribor že popolnoma prazen ter se niso v njem nahajali niti nemški uslužbenci, ki opravljajo službo na tuk. mednarodnem kolodvoru. Osebni promet je sedaj med obema državama popolnoma prenehal.

d) Enodnevni tečaj o zatiranju boleznih in škodljivcev vinske trte in o poletnih delih v vinogradu se bo vršil na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru v četrtek 30. maja. Tečaj bo brezplačen, teoretičen in praktičen in bo trajal od 8—12 in od 14—18.

d) Okrajno načelstvo je prepovedalo do daljnjega nadaljevanje del na stadionu, ki ga namerava zgraditi trdka Westen na ravnini pri Čretu pri Celju za delavstvo.

d) Električna ga je ubila. V Slovenski Bistrici se je pripetila nesreča, ki je zahtevala mlado življenje. Pri gradnji tovarniškega poslopja je bil zaposlen tudi 25 letni delavec I. Pongračič. Na odru zgradbe stoječ se je neprevidno dotaknil električne napeljave, ki je tam mimo izpeljana. Obvisel je nezavesten na žicah, ko pa so tok odklopili ter nesrečnega sneli, je bil že mrtev.

d) Zanimiva ugotovitev. V minuli zimi je tudi v celjskem okraju napravil zajec na sadnem drevju občutno škodo. Iz gospodarske statistike, pri kateri se je upoštevala zares najnižja cenitev, smo ugotovili, da je zajec poškodoval v celjskem okraju 8907 sadnih dreves in popolnoma uničil 1553 dreves v starosti od 4—15 let in s tem napravil nad 330 tisoč dinarjev škode. Vso to škodo mora trpeti 478 sadjarjev, te pa ne bi mogli kriti v smislu lovskega zakona, češ da niso imeli sadno drevje dovolj zavarovano. Če bi upoštevali delo in stroške, ki so jih imeli sadjarji s tem, da so proti zajcu drevje zavarovali, lahko računamo, da se škoda po zajcu ogromno poveča. Zakupnina lovišč znaša le 43.000 din. Iz tega vidimo, da je zajec največji škodljivec sadnega drevja in da je sorazmerje med lovsko zakupnino in škodo samo na sadnem drevju preveliko.

d) Na smrtni postelji smrtno ponesrečil. V Levlju pri Laporju se je pripetila nenavadna smrtna nesreča. Tam je živel 47 letni posestnik Franc Stupan, ki je že dalje časa bolehal na jetiki. Sedaj mu je šlo vedno na slabše in je zdravnik, ki ga je nedavno pregledal, povedal domačim, da ne bo živel več kakor morda še mesec dni. Tudi Stupan sam je slutil, da se mu smrt bliža ter je že uredil svoje razmere. Imel pa je še staro lovsko puško, ki je po njegovi smrti domači ne bi potrebovali, pa jo je hotel še sam prodati. Poklical je svojega soseda Franca Robarja ter ga prosil, naj bi mu našel kupca za puško. Sam je hotel Robarju pokazati orožje, ki je bilo akrito v zaklenjen omari. Z veliko težavo je vstal iz postelje ter se ves tresoč privlekel do omare in segel v njo po puško. Orožje je bilo nabito. Ko je Stupan vlekel puško iz omare, se je petelin zataknil v žebelj, ki je bil zabiti v

Zoper glavobol

pomagata 1—2

ASPIRIN
tableti

Ni drugega zdravila po imenu „Aspirin“, temveč edino-le „Bayer“-jevo Aspirin.
Dol. reg. pod št. 11272 od 22. XII. 1936.

omari ter se je nekoliko napel. Ker je Stupan, ki je začutil, da se je puška nekam zataknila, naglo potegnil, je petelin zdrsnil z žebela ter udaril po kapici. Počil je strel, dim je za hip zakril Stupana, ko pa se je nato razkidal, je nesrečnejši že ležal na tleh. Strel ga je zadel v brado ter mu odtrgal vso desno stran obraza. Hitro so ga položili posteljo ter mu zavezali strašno rano, toda poškodba je bila smrtna ter je Stupan kmalu izdihnil.

d) Najdba, ki je razburila župnijo. V župnijski cerkvi v Smartnem, tam okrog Maribora, so pod klopjo odkrili ljudje najdbo, ki je razburila vso župnijo. Ko je cerkovnik Ivan Slatinek čistil cerkev, je zagledal pod klopjo na levi strani nek v cunje in staro vrečo zaviti predmet. Radoveden je najdbo pobral ter začel cunje odvijati. Prestrašil se je, ko je iz motal iz cunj in papirja truplo normalno razvitega novorojenčka. Poleg trupla se je v zavoju nahajalo tudi nekaj bukovih in smrekovih vejic, dokaz, da je mati mrlička zavijala v gozdu ter ga od tam potem zanesla v cerkev.

NOVI GROBOVI

m Umrli so: na Prihovi bivši župan 77-letni Pučnik Anton; v Mariboru vlakovedja v p. Kobal Filip; na Verju pri Medvodah značilni jeruzalemski romar Dobrnikar Martin; v Mariboru preglednik finančne kontrole v p. Ivan Koe in poštni poduradnik v p. Sitar Josip; pri Sv. Barbari v Slov. gor. viš. sodni svetnik v p. Ernest Ferik; v Meranu v Italiji trgovec Smukavec Ivan; v Sevnici bivši posestnik in gostilničar Krazovec Ivan; v Trevaljah in gostilničar Krazovec Ivan; v Ljubljani so odšli v večnost: 85 letna Ivana Petrovič, soproga prog. delavca v p. Marija Zvagon, agr. zemlj. insp. v p. Feliks Justin, Darinka Kerne, strojevodja drž. žel. v p. Janez Sušteršič. Naj počivajo v miru!

NOVICE IZ JULIJSKE KRAJINE

i iz idrijskega kota. V Zgornji Kanomlji v Repitu so trebali po senožetih in trebljanje se žigali. Petletna Rozaika Erjavec se je po ne-
previdnosti preveč približala ognju, tako da
se ji je užgala obleka. Zaradi opeklin je po
nekaj urah izdihala v idrijski bolnišnici. Ka-
mor so jo bili v naglici prepeljali. — V Gornji
Kanomlji je umrl 82-letni Franc Guejzda,
znan pod imenom »stričke«. — N. p. v. m.

i Smrt. V ponedeljek, 29. aprila je umrl v
Rožni dolini pri Gorici gostilničar Peter Ba-
tič, star nad 70 let. Bil je lastnik znane gostil-
ne pri »Bajti«. Naj mu sveti večna luč!

i Na sledi za črnim premogom? Kakor
znano, imamo v Idriji živo srebro. Geološka
znanost je ugotovila, da so v okolici živosre-
brne rude vedno sledovi srebra, zlata, bakra
in tudi premoga. To značilnost najdemo tudi
tukaj. Pred sto in več leti so kopali za bakrom

Jesero ob nekdanjem sotočju Idrije v Soči.

na Cerkljanskem pod Labnami in Ravnami.
Srebro so iskali pred dobrim desetletjem v bli-
žini Slapa ob Idriji. Dela so pa opustili, ker je
bil odstop rube premizek. Pred nekaj dnevi
so priobčili italijanski listi vest, ki pa za do-
macine ni nikakoli novost, da leže pod Šebrelj-
skim hribom. Oblakovi vrhom in Vojskem
v dolini Tribuše zakladi črnega premoga. V
Stopniku, kjer se odcepi od državne ceste po
Idrijski dolini cesta v Šebrelje, vrtajo že več
kot leto dni za premogom, toda brez posebne-
ga uspeha. Najbrž primanjkuje potrebnih de-
marnih sredstev. Po časopisnih vestih bo se-
daj drugače, ker se je za zadevo začela zani-
mati državna oblast. Dobro bi bilo, če bi se
tukanje obneslo in bi se odkrila ležišča črnega
premoga, ki ga naše gospodarstvo tako krvavo

potrebuje, pa tudi delavstvu bi ne bilo treba
boditi s trebuhom za kruhom.

i Stoletnica italijanskih železnic. Na prvi
italijanski železniški progi, od Neaplja v Por-
tici, je 3. oktobra 1859 peljal prvi vlak, in si-
cer z brzino 40 kilometrov na uro. Ta zgodo-
vinski vlak je imel tri osebne vozeve in en
prtljažni voz. V arhivih so našli slike tega vla-
ka in so ga za 100-letnico ponaredili. Dne 9.
maja se bo prav tak vlak, ki ga bo vodil vla-
kovodja obleden v suknjič in s cilindrom na
glavi (kot pred 100 leti), a v vagonih bodo
potniki v isti noši, kakor so bili pred 100 leti,
odpeljal iz Neaplja v Portici. Hkrati bo pa na
strausnem tiru vozil najmodernejši, električni
vlak z brzino 205 km na uro. Tako bo živo po-
dan tehnični napredek v 100 letih.

i Umrl je mož. V Pevmi pri Gorici smo na
praznik vnebohoda pokopali 70-letnega posest-
nika Antona Furlana. Pokojni je bil zelo de-
leven in značajan mož. Zapušča trden dom in
lepo vzgojeno družino. Dolga leta je cerkveni-
koval in bil tudi cerkveni ključar. V občini
je bil pogumen občinski zastopnik. Največja
njegova skrb je bila pa domača kmečka po-
sojlnica, kateri je načeloval do smrti. Bil je
mož dela, zato počivaj sedaj mirno v Bogu!

i Vinska razstava v Krmini 20. in 21.
aprila je bila v Krmini tretja vinska razstava
za goriško deželo. Razstava je bila prav po-
učna in je dosegla tudi lep uspeh. Svoj vinski
pridelek je razstavila dolga vrsta vinorejcev iz
vse dežele. Poleg umnih samostojnih gospodar-
darjev, so pripeljali svoja vina tudi kletarji
velikih briških in furlanskih veleposestev ter
kmetijskih zadrug. Razstavljena vina so bila
razdeljena v šest vrst: 1. fino belo, 2. special-
no belo, 3. navadno belo, 4. fino rdeče, 5. rde-
če izjemno močno, 6. navadno rdeče. Pri raz-
stavi je posebno razsodišče ocenilo razstavlje-
na vina in priznalo razna odlikovanja. Sloven-
ski vinogradniki iz Brd in Vipave so razstavili
v vseh šestih skupinah in so želi prav odlič-
na priznanja. Odlikovani so bili med drugimi:
Josip Mrevlje iz Dornberga, Lovro Toroš iz
Medane, Henrik Perin iz Medane, Anton Sirk
iz Višnjevika, Leopold Toroš iz Medane, Franc
Vodopivec iz Dornberga, Andrej Vodopivec iz
Dornberga, Franc Sinigoj iz Dornberga, Franc
in Karel Obljubek iz Krasnega, Ernest Pahor
iz Prvačine in Ivan Kavčič iz Mirnika. Odliko-
vani sta bili tudi Kmetijska zadruga v Fojanau
in Vinska klet v Vipavi.

i Znan »Vipavska klet« v Vipavi poveča-
na. Pred zadnjo svetovno vojno je Zgornja Vi-
pavska dolina s trgov Vipava vred od Hableja
naprej spadala pod Kranjsko. Tedanji de-
želni odbor se je zelo trudil za podvig kmetij-
stva v področju vse Kranjske vojvodine, v

Zgornji Vipavski dolini je pa posvetil svojo
pažnjo zlasti razvoju vinogradništva. Zato se
je med drugim zgradila v Vipavi vzorna vins-
ka klet. Ta ustanova, ki je bila združena z
delovnim kmetijskim društvom in je velika
doprinesla k zavidljivemu stanju vinorejcev
v tem predelu naše zemlje, živahno poslu-
vsa povojna leta. Znana je po vsej Julijski
Krajini in tudi preko njenih mej po svoji iz-
brani kapljici in po svojih krasnih, hladnih
strokovnjaško zidanih obširnih kletnih pro-
storih, ki sprejmejo lahko preko 2000 hl vina.
Posebnost so njeni s steklom obloženi velikar-
ski zidani sodi. V zadnjem letu sta bila k do-
sedanjim kletem dozidana še dva obširna pro-
stora. V njih stoji enonadstropna vrsta ce-
mentnih sodov, velik stroj za trebljenje in več
stiskalnic na električni pogon. V nedeljo, dan
5. maja, je bil ta novi del slovesno odprt.

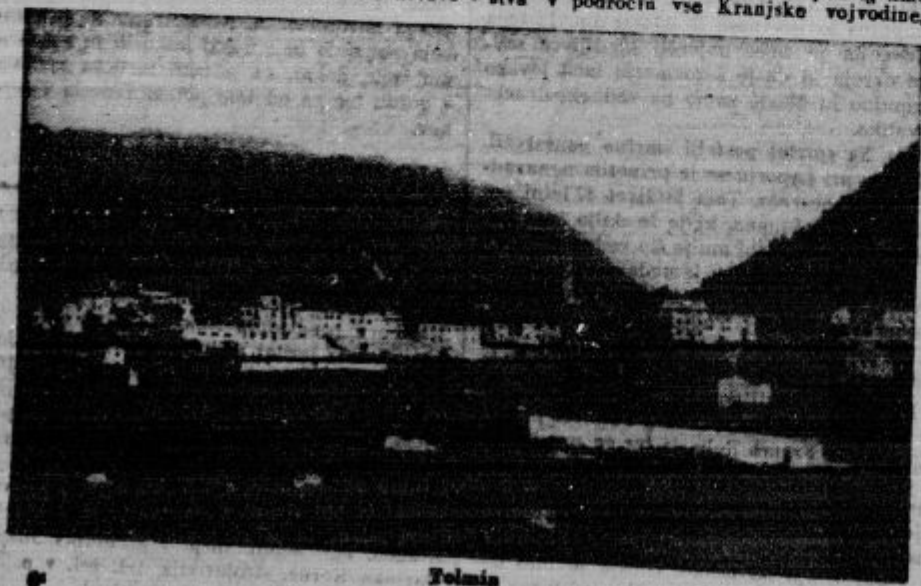
Sv. Lucija ob Soči — panorama.

Slavnosti so prisostvovali goriški prefekt, po-
krajinski politični tajnik in več drugih vno-
skih odličnikov. Pri tej priliki je bil blagoslov-
ljen tudi prapor Kmetijskega društva.

i Na Reki zborujejo rezervisti. Kakor je
»Slovenec« že poročal, bo na Reki 19. maja le-
tošnji nacionalni zbor rezervnih topničarjev.
V juniju se bodo pa ravno tam zbrali k slo-
vesnemu letnemu zborovanju rezervisti pehote
iz vse države.

i Skrivnostni umor v bližini Postojne. Po
tržških listih ponemamo, da so pred dnevi
otroci, ki so se igrali ob potoku v Zalogu opa-
zili v vodi plavajoče truplo. O strašni najdbi
so ljudje obvestili postojnske orožnike, ki so
izvlekli truplo iz vode in ugotovili v mitreca
Antona Gržina iz Velikega Otoka. Antopsija
trupla je dognala, da je Gržina bil utopljen že
pred meseci. Njegovo smrt je zakrivil strel iz
lovne puške, kajti v ramenu so našli več
zvinčenih šiber, tilnik je imel pa razbit.

i Zepet strašna nesreča s vojnim strelj-
vom. Pretekle dni sta se odpravila dva mla-
deniča iz Opatjega sela, 30-letni Vladimir De-
vetak in 20-letni France Marušič na gmapo
nad Jamljani, kjer sta vedela za veliko, po
vojni ostalo granato. Vladimir se je lotil is-
streleka odpirati, tovariš je v mali razdalji
delo opazoval. Nenadoma, okoli 6 zvečer, so
je granata razletela in oba mladeniča ubila.
Delavec, ki so končali svoje dnevno delo v bli-
žini, so prhiteli na kraj nesreče in onemeli
od strahote: Marušič je z zdrobljeno glavo le-
žal mrtev v mlaki krvi. Devetakovo telo je
bilo pa tako raztrgano, da je bilo mogoče po-
brati le malo ostankov; granata ga je vrgla v
zrak, ga razkosala in užgala, da so neki deli
telesa zgoreli. Grozna nesreča je pretresla vsa
družbena. Pogreba ubogih fantov se je ude-
ležila vsa občina, ki je ganljivo izpričala svojo
sočutje s družinama obeh ponesrečenecv.

Tolmin

RAZGLED PO SVETU

Kakor da ni nebeške domovine

Ob priliki kanonizacije svete Marije Eufrazije Pelletier in svete Gemme Galgani v baziliki sv. Petra, je imel sv. oče papež Pij XII. govor, v katerem je potem, ko je poveljeval velike krščanske čednosti teh dveh svetnic, dejal na koncu z ozirom na sedanje razmere sledeče:

»Kako zelo je oddaljena naša doba od svetega življenja teh dveh svetnic! Koliko je danes ljudi, ki ne iščejo ter se ne prizadevajo za večne vrednote, ampak le strastno hlepijo po golih zemskih dobrinah. Ni jim mar, da bi s pokoro in z vdanim prenašanjem vseh tefav izbrisali grehe preteklosti in tako očistili svoja srca, ampak z rastočo poželjivostjo skušajo stredi vsem svojim neurejenim strastem in pregrešnim željam, kakor da bi človek ne imel nobene nebeške domovine.

Zaradi brezmejne pohlepe po človeški slavi in po čim večji moči ter zaradi doslednega zavračanja božjih postlav so duhovi čisto zaslepljeni in zato vidimo, kako v socialnih odnosih ljudi ne velja več postava ljubezni in pravičnosti, kako so pretrgane vezi, ki narode vežejo med seboj v skupnost in kako so padle ovire, ki jih stavljajo pohlepu pravičnost. Posledica vsega tega je, kakor veste,

pogubna vojna, ki že osem mesecev zahteva prelivanje bratske krvi narodov, ki jih toliko ljubimo in ki je uničila že neizmerna bogastva ter že toliko dežel opustožila z mečem in ognjem. Koliko državljanov, ki so bili prisiljeni zbežati, objokuje daljno domovino, koliko nedolžnih otrok je bilo oropanih svojih staršev in koliko očetov in mater preliva solze nad svojimi otroki, ki jih je pobrala smrt!

Od tako strahotnih prizorov dvigamo svoje oči stran v višave in, medtem ko s slovesnim obredom častimo našega Zveličarja, ki se je vzdignil v nebo z željo, da bi sledili za njim, prosimo obe svetnici, da bi nam bili naklonjeni in da bi nam izprosili božjo milost, da z njuno pomočjo dosežemo višjo domovino, v katero moremo priti le po poti krščanskih čednosti. Naj bi pa od Boga dosegli tudi, da bi se vse države in vsi narodi spomnili skupnosti svoje prirode in svojega skupnega Očeta in Stvarnika in vzpostavili med seboj edinost, namesto ločitve v sovražni tekmi, da bi namesto sovraštva našli človečansko slogot ter bi svoja srca, ki jih trgajo ljudi spori, odprli glasovom in nasvetom miru. Tako bodi!»

KATOLIŠKA CERKEV

» Sv. oče Pij XII. je sprejel te dni dva tisoč novoporočenih parov in imel nagovor, v katerem je dejal, da je svet okužen od laži in zaslepljen od aile. Obnovitev miru, ki ga je svet tako zelo potreben, je danes možen samo še z božjo pomočjo, ki bo spet združila razdvojene otroke sveta.

» Po misijonarkem svetu. Po najnovejših podatkih ima Italija v misijonarskih deželah 10.975 misijonarskih delavcev. Izmed tej jih je 4180 duhovnikov. Tako pride v Italijo na 4000 ljudi po en misijonarski delavec, dočim pride v Slovenijo, če vzamemo, da imamo 100 misijonarskih delavcev, komaj na 15.000 oseb po enega misijonarja. Gotovo tudi v Italijo stanje še nikakor ni zadovoljivo, toda mi smo še daleč za njimi. — V ameriškem New Yorku je sedež Misijonskega zdravilkega društva, ki ima namen nabirati denar za nabavo zdravil za misijone in jih potem pošiljati v misijonske kraje. V letu 1939. so odposlali okrog 15 ton zdravil misijonarjem. — V mašnike so bili v afriškem Mariannhillu posvečeni trije zamorski bogoslovci iz rodu Zulu. Lepi slovesnosti so prisostvovali tudi štirje zamorski duhovniki iz istega rodu, ki so bili že prej posvečeni. Rod Zulu je veljal do zadnjega za enega najbolj divjih zamorskih rodov. — V kitajskem Sanghaju se nahaja na tisoče Rusov, ki so se tu naselili po boljševiškem prevratu. Med njimi je bilo tudi nekaj katoličanov. Zanje se je zavzel arhimandrit Nikolaj, ki je postal katoličan. Zelo so šli Rusom na roko tudi jezuitski misijonarji, ki so tudi pomagali, da so ruski katoličani dobili svojo cerkev. Zdaj šteje ruska katoliška župnija v Sanghaju 500 vernikov. — V najsevernejših misijonih Kanade

delujejo med Eskimi in Indijanci poleg misijonarjev tudi uršulinke in sestre sv. Ane. Težko si predstavljamo, kako težko delo vrše te junčke misijonarkarke med neskončnih zasneženih planjav v mrazu, ki doseže 50 stopinj pod ničlo.

AMERIKA

» Ameriški veleposlanik Philipps je govoril, kakor se sedaj naknadno poroča, z Mussolinijem in Ciano tudi o italijanski politiki na Balkanu. Oba italijanska državnika sta mu zatrjevala, da so ostali italijanski odnosi do balkanskih držav čisto nespremenjeni in da so zlasti do Jugoslavije še nad vse prijateljski in da tudi ni nobenih razlogov, da bi se poslabšali. O teh zagotovilih je bil obveščen po drž. podtajniku Sumner Wellesu tudi jugoslovanski poslanik v Washingtonu Fotič. A ameriških krogih so sedaj bolj dobrogledi glede ohranitve miru na Jadranskem morju ter mislijo, da bi bil Jadranski mir ohranjen, tudi če bi se Italija zapletla v vojno z Veliko Britanijo in Francijo.

DROBNE NOVICE

600.000 mož ima pod orožjem Holandska. Oddelki poljskih planincev (skarpatskih lovečev) so se te dni izkrcali na severnem Norveškem.

Narasi Rén je zopet začel ogrožati nekatere predele nemških utrdb na desnem bregu.

Na bolgarsko-turški meji je prišlo do velikih prijateljskih manifestacij med bolgarsko in turško vojsko.

Te dni je bil podpisan konkordat med sv. Stolico in Portugalsko.

V Londonu je umrl lord Lansbury, prvak angleške delavske stranke, ki je zagovarjal mir z Nemčijo za vsako ceno.

Cetrto obletnico ustanovitve svojega cesarstva je praznovala 9. maja Italija.

70.000 mož sodeluje pri velikih vajah ameriške vojske.

Nemci so izgubili zadnje štiri tedne 138 letal, 97 jih pa pogrešajo.

Maršala Vorokilova, sovjetskega vojnega ministra, so odstavili; njegov naslednik je Ukrajinec Timošenko.

Ameriški predsednik Roosevelt je nenadno dopotoval s počitnic v Washington.

V bojih ob Norveški so Nemci izgubili 300.000 ton trgovske mornarice, pravijo Angličani.

Sodobno opremljeno bolnišnico so zgradili za Nemce v Varšavi.

Enajst vasi je poplavila Donava ob iztoku v Črno morje.

Judovski podzemsko orožarno z bombami in strelivom so odkrili v Jeruzalemu.

13 nemških prevoznih ladij so torpedirali angleške podmornice.

Tri ure je trajal razgovor jugoslovanskega odposlanstva s predsednikom sveta ljudskih komisarjev Molotovim.

Švica je poklicala pod orožje vse za vojaško službo sposobne moške.

Nemški kancler Hitler je odpotoval na zahodno bojišče, kjer sam vodi operacije.

V Belgiji se odloča usoda Nemčije za nadaljnjih 1000 let, pravi Hitlerjev vojni razglas.

Belgija in Holandija sta po nemški sodbi kršili nevtralnost; ker sta utrjevali meje in zbirali čete za obrambo neodvisnosti.

Poseben davek na vojne dobitke uvede italijanska vlada.

20.000 italijanskih družin s 70.000 družinskih članov se je vrnilo lani iz tujine v Italijo.

Finski olimpijski odbor je sklenil, da olimpijskih iger leta 1941. ne bo izvedel.

588 novih kmetijskih domov za 725 družin je dala v prvih mesecih zgraditi italijanska vlada.

Nemška letala so v zadnjih dneh potopila po en angleški, francoski in poljski rušilec.

Vohunsko zasedo so odkrili ameriške oblasti in zaprle več ameriških Nemcev.

Madžarska vlada je prepovedala vsako prodajanje rečnih ladij tujim državam.

Močne utrdbe po raznih estonskih mestih je začela z vso naglico graditi sovjetska vojska.

Holandska kraljevska redovina se je preselila na Angleško.

18.000 holandskih vojakov so doslej ujeli Nemci.

V Italiji demonstrirajo proti Angliji in Franciji.

Bivši francoski ministrski predsednik Daladier je dopotoval v Belgijo.

Pariški župan je ukazal, da se morajo pobiti vsi luksuzni psi, ki požro na dan 100 tisoč ton kruha.

V Italiji se velike demonstracije proti Angliji in Franciji in za Nemčijo.

Nizozemska in belgijska vlada sta se preselili v London.

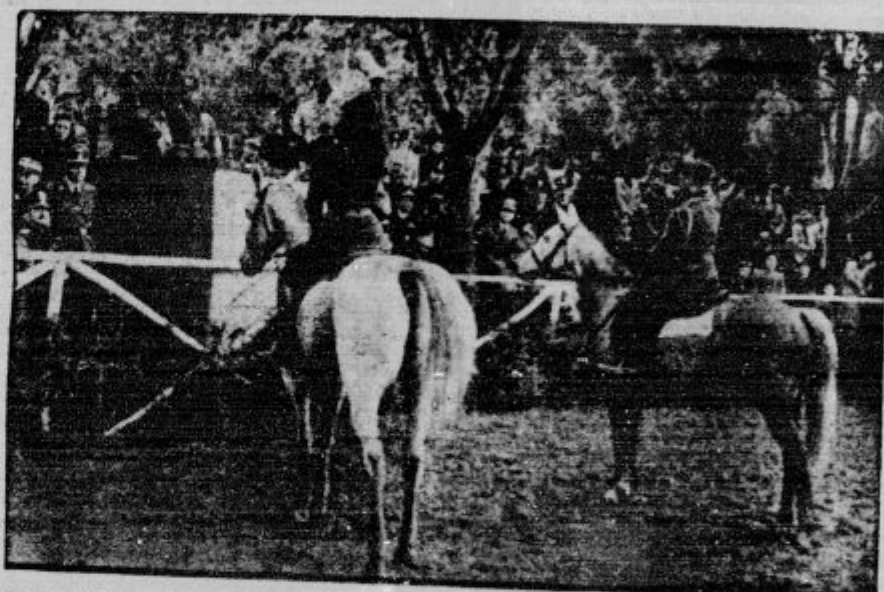
150 nemških divizij se bori s 100 zavezniškimi — piše italijansko časopisje.

V Ameriki podirajo hiše z dinamitom. V Washingtonu so razstrelili celo vrsto hiš, da so dobili prostor za velikansko stavbo vojnega ministrstva.

Hrvatski kmetje, ki so prejšnji teden obiskali Belgrad, korakajo po Terazijah.

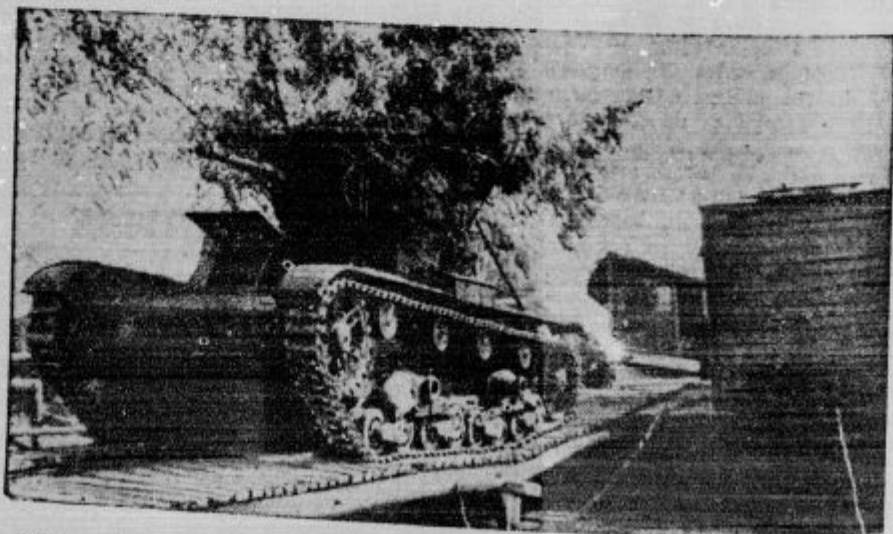

V Rimu so bile mednarodne jahalne tekme, kjer je bil pričnož tudi Mussolini. Na sliki: mladi jodeci pozdravljajo duceja

Francoski top - velikan, ki ga upravlja posebna naprava.

Baron (svojemu služabniku): Ivan, prinesi mi
to kleti najboljšega vina, hočem se napiti do smrti.
Ivan: Oh, gospod baron, naj še jaz umrjem
z vami.
8*

Ogromen tank so pokrili z velikimi vejami, da ga ne bi opazila sovražna letala.

Nizozemska kraljica Viljemina s prestolonaslednico.

Belgijski kralj Leopold.

Učitelj: Kaj menite, ali bi Kristof Kolumb vzbujal kakšno pozornost, če bi danes živel?

Matičkov Jakec: »Seveda bi, ker bi bil skoraj petsto let star.«

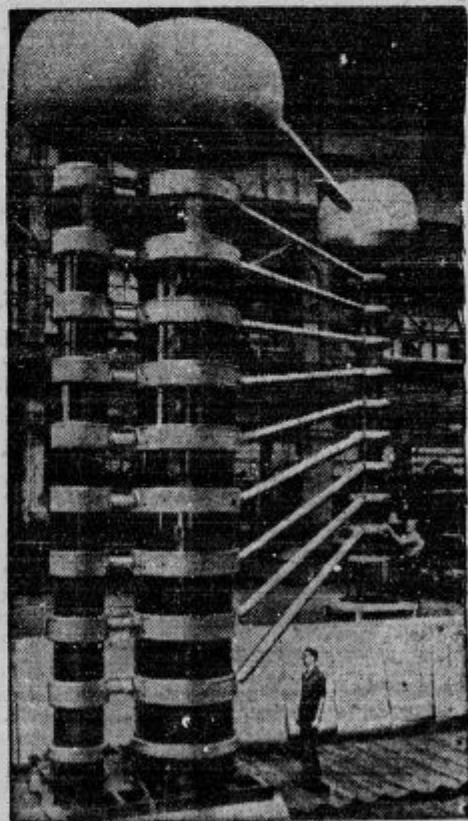
Angleška minonosilka »Sphinx« (875 ton), ki se jo nemška letala potopila

Romunski prestolonaslednik Mihael na slavnostih romunske mladine.

Na sliki vidimo otroški voziček, kakršnega so imeli pred 100 leti. Ta voziček je last neke družine v New Yorku.

Ogromen röntgenski aparat so izdelale ameriške tovarne v Pittsfieldu. Učinkovitost te priprave je enako učinkovitosti radia, ki bi ga kupili za 150 milijonov dinarjev.

V VSAKO HIŠO »DOMOLJUBA«

Kupujte pri tvrdkah, ki oglašajo v „Domoljubu“!

PO DOMOVINI

Prosvetna društva, pozor!

Akcijski odbor zadruga »Lastni dom« je podaljšal tekmovanje Prosvetnih društev, Fantovskih odsekov, Dekliških krožkov, ženskih odsekov za zbiranje prispevkov za »Slovenski dom«. To tekmovanje se zaključuje 1. januarja 1941. Tekmovalni red je razviden iz februarске številke »Vestnika Prosvetne zveze«. Doslej so poslala sledeča društva zbrane vsote: Prosvetno društvo Sela pri Kamniku 200 din; Katol. prosvetno društvo v Šiški 80 din; Salezijanska prosveta Kodeljevo, Ljubljana 1219 din; Katol. prosvetno društvo na Gradu 360 din; Prosvetno društvo Planina pri Raketi 1147 din; Prosvetno društvo Mekinje 100 din; Kat. prosvetno društvo Cerklje pri Kranju 1000 din; Katol. prosvetno društvo Jezersko 1030 din; Prosvetno društvo Kover 300 din; Slov. kat. izobraž. društvo Podbrezje 100 din; Katol. prosvetno društvo Tržič 500 din; Prosvetno društvo Trebija 1189 din; Kat. slov. izobraž. društvo Zabnica 20 din; Kat. društvo rokodel. pomočnikov Novo mesto 100 din; Slov. kat. izobraž. društvo Štopenj 100 din; Prosvetno društvo Gorje pri Bledu 550 din; Kat. prosvetno društvo sv. Gregor 100 din; Prosvetno društvo Polica 134,50 din; Kat. prosvetno društvo St. Rupert 884 din; Kat. prosvetno društvo Beve 100 din; Prosvetno društvo Veleovo 300 din; Prosvetno društvo Zaplana 140 din; Katol. prosvetno društvo Spitalič 34 din; skupaj 9699,50 din.

Ker je zbiranje pred vsem uspešno v jeseni, zato pa naj bi v poletnem času vsa društva pripravila primeren načrt, kako pripraviti uspešno zbiranje. Zanimivo je, kako so nekatera društva izpeljala zbiranje starega železa in je ta zbirka prinesla lepe vsote. Druga društva so zbrala les in ga prodala za »Slovenski dom«. Fantovski odseki so postavili mlaje ob priliki birne in novih maš, in te mlaje prodali za »Slovenski dom«. Ker ima les danes veliko vrednost, se priporoča zbiranje lesa. Druga društva pripravijo v poletju tombole in srečolove, katerih dobiček bo šel za »Slovenski dom«. Fantje in dekleta priredijo po-

sebine akademije in javne nastope v ta namen. Poleg tega pa potrkajo tudi na vrata premožnejših slojev in prosijo prispevkov. Kakor je aspla tisočdinarska akcija v Ljubljani, tako, upamo, da se bodo tudi prosvetna društva s svojimi odseki potrudila, da ne bodo zaostala za tisočdinarsko akcijo.

Navodila za romanje na Zaplazu

1. Najno je potrebno, da se vsi pokažemo vljudni in postrežljivi proti tovarišem gostom iz raznih krajev Slovenije. Na postaji Veika Loka jih pričakujejo naši člani, ter so jim vodniki na Catež. Pomagati je treba težjim invalidom stopati in izstopati na avlo. Isto velja za Trebnje. Občinski reveži naj ta dan ne hodijo v Catež, da bi kot prosjaki nadlegovali nas in tuje nam naklonjene goste.

2. Splošno zbirališče je na Catežu. Pri sprevedu naj se upoštevajo navodila rediteljev. Invalidi skrbite, da gremo skupaj. Vdove in matere naj imajo po možnosti črne rute na glavi. Lepo bi bilo, da se sinovi in hčere padlih udeležijo slavlja v narodnih nošah. V cerkvi na Zaplazu naj bo prostor za predstavnike in invalide brez nog in bolehnih. Invalidi brez oces in rok naj bodo na desni strani oltarja. Vdove s črnimi rutami na glavi, pa na levi strani pred glavnim oltarjem.

Slavnostni govor ima naš preč. g. dekan Ivan Tomažič. Stejemo si v posebno čast, da bo videla in slišala vsa Slovenija, da je naš dobitnik ne samo v besedah, temveč tudi v dejanjih, ker nam je naklonil tudi godbo in preskrbel za lepoto petje. Po naključju je določen za govornika tudi tov. Perovšek iz Trebnjega. Prosim, da ga poslušate. Novega sicer ne bo povedal, ker pa letos ni obč. zborov je prav, da se številno pokažemo in povemo, da naj tam prizaneso z novo mrtvijo in žrtvami.

Vsak naj poskrbi za svoje potrebne izdatke. Najbolje je, da vsak prinese potrebno hrano s seboj, ker je verjetno, da se tu gori ne bo dobilo.

Slabotni naj za primer potrebe prinesejo s seboj potrebna okrepčila. Pripominjamo, da je to le redno romanje, ki bo polno prošnje, predvsem za mir, pa tudi vojni invalidi imamo posebne težave. V Trebnjem bomo prosili občinski rdeči križ za samarijane, ki bo v pomoč v primeru velike oklebe romarjev.

Domači pokojnih, katerih imena so vklepana v spomeniku padlih v Trebnjem, se za ta dan slavlja naprošajo, da spomenik primerno okrasijo in razsvetlijo, ker bodo gostje od blizu in daleč ta dan občudovali naš simbolični spomenik padlih žrtev. Razglednice tega legepa in pomembnega spomenika si bodo mogli romarji nabaviti tudi na Zaplazu. Ta dan ni nihče razen pripravljalega odbora za kritje svojih izdatkov, pooblaščen pobirati kakršne koli prispevke. Iz sevniske smeri pričakujemo 300—400 romarjev. Poskrbimo, da v Trebnjem to število potrojimo, da na ta način upošamo pri Mariji na Zaplazu oni mir, ki ga naš svet ne more dati.

Iz raznih krajev

Veleovo. Dne 3. maja t. l. je umrla v Prahotu Polici vdova Marija Štempihar v 68. letu starosti. Pokojna je imela sina duhovnika Franceta Štempihara, ki je sedaj župni upravitelj v Girici, škofija Šibenik v Dalmaciji. Bog dal blagi materi večno plačilo! Sorodnikom pa izrekanu iskreno sožalje. — V nedeljo 19. maja t. l. bo ta v dvorani zanimivo skiptično predavanje »Sloveni v Rimu pri papežu Piju XII. Vabimo k obilni udeležbi — vsotoplna malenkostna!

Pete pri Moravčah. Koncem aprila smo nehali s fantovskimi sestanki. Bilo jih je 16 kom zbirnega časa 25. — 21. aprila je bil tu senator Brodar. Lepo je obrazložil politični položaj. — 19. pride k nam g. dekan Jakob Štrekelj, da bo sprejel 15 deklet v Marijino družbo. — 20. maja bo pri nas slovesnost Marije Pomočnice. K proslavi, ki pride ob pol 3 popoldne, ste vabljeni tudi vi, da pridete v tako velikem številu kot prej leta. Molili bomo zlasti za mir.

Lake pri Tuhinju. V noči od 7. na 8. maj je začelo goreti pri Ivani Jurček, p. d. pri »Zadrkariju«. Ogenj se je tako hitro razširil, da so domači komaj rešili sebe in za silo oblike. Polgalca do sedaj še niso izsledili.

Preška. 30. aprila smo v našem fantovskem odseku jemali slovo od treh bratov vojakov. Na poslovilni večer je prišel celo g. dr. Blatnik kot

72

Gospod Volodijovski

XLIV.

Ketlinga sta ostala v Hreptjovu enako tri tedne. Po preteku tega časa je Bala poskušela vstati s postelje, toda izkazalo se je, da se še ne more vzdržati na nogah. Zdravje se ji je hitreje vračalo kakor moči — in zdravnik ji je ukazal, naj leži, dokler se ji čvrstost popolnoma ne vrne. Med tem pa se je napravila pomlad. Najprej se je vzdignil od Divjih poljan in Črnege mornja močan, lopot veler. Razbil in raztrgal je zasor oblakov kakor od starosti preperelo obleko, potem pa je začel te oblake po nebu zganjati in razganjati, kako očrskati pes zanj in razganja črede ovac. Oblaki so bežali pred njim in pogosto zalivali zemljo s obilnim dežjem, ki je padal v debelejših kapljah. Sneg in led se je popolnoma raztopil in spremenil ravno stepe v jezera; s hribov je začela teči voda v ozkih trakovih, na dnu grap pa so naraščali potoki in vse to je hitelo s šumom, hrulom in trukom proti Dnestru, prav tako, kakor otroci radovedno hitijo k materi.

V odprtinah med oblaki je zdaj pa zdaj posvetilo sonce, jasno, pomlajeno in nekoliko mokro, kakor da se je okopalo v tej splošni povodni.

Potem so začela iz raznočene zemlje pogajati svetlo zelena trava; tenke vejice dreves so se pokrile z obilnimi popki. Sonce je grelo vedno močneje. Na nebu so se pojavila krčela ptice: klini trjavov, divjih gosi in škorkelj. Potem je začel veler donati oblake lastovic. Zazregljale so žabe v množičnem zboru v ogreti vodi. Zažrgolela je drobnina, siva perjad in pela iz polnega grla — in skozi loge, skozi gozdove, čez stepe in grape je šel en sam veliki klic, kakor bi vsa priroda v neizmerni radosti kričala:

»Vesna, juhe, vesna!«

Toda za te nesrečne pokrajine je prinesla

pomlad žalost, ne veselje, smrt, ne življenje. Nekoliko dni po odhodu Ketlingov je mali vitez prejel sledečo vest od gospoda Mišiševskega:

»Na kučnaukurijski poljani se okaja vedno več vojaštva. Snitan je poslan znatne vsote na Krim. Kan gre s pideset tisoč orde Dorošenku na pomoč. Maožice odrižejo, da se vode upadejo, po Črni in Kučmenski poti. Naj se Bog usmili ljudovlade!«

Volodijovski je takoj poslal svojega slugo Pjenta s to vestjo k hetmanu.

Sam pa ni hitel, da bi odšel iz Hreptjova. Pred vsem ni mogel kot vojak zapustiti to postojanko brez hetmanovega povelja, potem pa je preveč let prebil na »postopku« s Tatariji, da ne bi vedel, da se čambuli ne pomikajo tako hitro. Saj se niso vode upadle, trava ni še zadostno srasla in tudi koraki so še vedno stali v prezimovališčih. Turkov pa je pričakoval mali vitez šele poleti; daj si se namreč že sedaj zbirali pod Adriano-polom, se je vendar mogel tako ogromni tablor, tolike množice vojaštva, taborskih slug, tovorov, konj, velblodov in bivolov pomikati le zelo počasi naprej. Tatarske skupine se je bilo nadejati popre, namreč koncem aprila ali v začetku maja. Sicer so pred glavno vojsko, ki je šla na desetisoče bojevnikov, vedno vpadali v deželo na svojo roko manjši čambuli in bolj ali manj številna krdeča, kakor padajo poedine kaplje dežja pred glavnim nalivom. Toda teh se mali vitez ni bal. Še izbrana tatarska skupina se na odprtem polju ni mogla upirati poljski konjenici, kaj šele taka krdeča, ki se ob sami vesti, da se bliža vojaštvo, razpršila kakor oblak prahu pred viharjem.

V vsakem primeru je bilo dovolj časa, pa tudi če bi ga bilo nekoliko zmanjkalo, bi se ne bil gospod Volodijovski dolgo pomisljal obrezniti se ob kakšne čambule, tako da bi si bili to dobro zapomnili pa tudi na svoji koži čutili.

Bil je to vojak od nog do glave, ves v svojem poklicu; zato mu je bližnja vojne bejuba glad

po sovražnikovi krvi, obenem pa mu je vračala mir.

Gospod Zagloba pa, daš je bil v svojem dolgem življenju velikih nevarnosti že popolnoma vajen, je bil vendar manj miren. V nenadnih primerih je znal najti pogum; viliu mu ga je sedaj tudi dolga, čeprav čisto neprostovoljna delavnost, tako da je dosegel v življenju znatne uspehe. Vendar pa je vselej napravila nanj velik vtis prva vest o vojni grozi. Ko pa mu je mali vitez razložil, kako on vse to gleda, je tudi njemu stopila do dna nade v srce in začel je celo ves vzhod izivati in mu groziti.

»Kadar se kršćanski narodi med seboj vojskujejo,« je govoril, »je tudi gospod Jezus žalosten in vsi svetniki se za usmili praskajo, kaj! ponavadi je tako, da če je potrj gospod, je potrj tudi sinčinfad. Kdor pa bje Turka, za ne more s nobeno stvarjo nebesom bolj prikupiti! Šliha sem namreč od neke duhovske osebe, da svetniki kar omedljujejo ob pogledu na te pasje brate in da jim zelo nebeška jed in pijača ne tekne in se jim celo vobna sreča krha.«

»Golovo mora tako biti,« je odgovoril mali vitez. »Le da je turška moč neizmerna, naše vojske pa je komaj za dobro pest.«

»Vendar ne premagajo vse ljudovlade. Ali je imei mar malo moči Carolus Gustavus? Tiste čase je bila vojska tudi s septemtrioni (Rusi) in s kockami iz Rakoczyjem in z elektorjem, a kje so ti danes? Še v njih lastne domove smo nesli ognji in meč...«

»Res je. Personaliter (osebno) bi se jaz ne bal te vojne, zlasti ker moram, kakor sm rekeli, kaj znatnega izvršiti, da bi se Gospodu Jezusu in Najsvetejši Devici oddolžil za usmiljenje, izkazano Baški. Bog daj samo priliko!... Toda gre mi za te dežele, ki lahko s Kamenem vred preidejo v poganake roke, četudi samo začasno. Pomislj

1 Svedski kralj. — Zgodbe so pripovedovane v »Potopcu«; čas 1655 in naslednja leta.

velik prijatelj bivšega predsednika FO. Že deset letov je zgubil FO v teku pol leta. — V nedeljo 1. maja pa je priredil dekliski krožek pod vodstvom učiteljice Marinkove lepo uspeli materinski dan. Lepo predvajanje točke DK, petje, igrice s petjem in lep govor gđ. učiteljice je vsem na vsi moči ugajal. S tem se je lepo zaključila zimska doba na našem odru.

Golnik nad Kranjem. Ni dolgo, ko je gorelo na Golniku pri bišnem posestniku Francu Kalanu, sedaj pa je zlobna roka zopet podtaknila požar pri posestniku Jerneju Dolenu, ki je že tri mesece od doma in gospodarita njegova žena in njegov oče. Ogenj je nastal ponoči okoli 10 in se je bliskovito razširil ter zajel vse podstrešje. Na pomoč so prihitali gasilci iz Trstenika, prišli so tudi gasilci iz Kranja. Škoda je le delno krita z zavarovalnino in se ceni na 40.000 din.

Škofja Loka. Ponovno opozarjamo na veliko pomembno Katoliškega prosv. društva v Škofji Loki, ki bo nepreklicno 2. junija 1940. Prvovrstna telica, 10 moških in ženskih koles, šivalni stroj, več polnih vreč moke in sladkorja, cel sod vina, plug itd., to so dobili, ki vstopajo in zato pričakujemo, da bo tudi iz poljanske in selske doline obisk izredno dober, saj že povsod vse govori o tri veliki tomboli. Vršla se bo na društvenem telovadišču. Predložila se bo edino v primeru izredno slabega vremena. Pohitite z nakupom tablic in pazite na društveni žig s sliko sv. Jožefa. Na veselo in srečno avđenje 2. junija popoldne! — Na praznik sv. Trojice v nedeljo 19. maja bo ob 11 popoldne slovesna blagoslovitev Marijinega znamenja na Mestnem trgu. Pokažite z udeležbo, da se naše mesto hoče z vso resnostjo ravno na svetovni kongregacijski dan znova posvetiti Mariji, ki nas varuje vsega hudega, zlasti pa vojne. Popoldne bo pri velikem cerkvenem shodu vseh Marijinih družb govoril naš rojak g. svetnik Janez Kalan. Pričetek ob 4 popoldne. Nato smernišna pobožnost. Vabljeni! — V nedeljo 19. maja bo v Brodeh ob 8 sveta misla in prvo sv. obhajilo za ljudsko šolo Gubrk. Vincencijska konferenca je po g. kaplanu Labralu revnim otrokom nekaj oblake.

Moravče. Pri Storniku v Moravčah so oni večer zližali, da hodi nekdo v podstrešni sobi, pa se za pritajene stopinje niso zmenili. Ko pa ropot le ni ponehal, je šel gospodar pogledat. Našel je prižgano elektriko, ki je takoj ugasnila; nekdo je snemal po stopnicah v vežo, zunaj pa na kolo, priloženo ob zidu. V sobi je bilo vse narobe. Pogreli so žepno uro, dozo za cigarete in še nekaj drugih predmetov. Podobno zmešajavo so zaznali

tudi pri Klobčarju. Predrznega kolesarja so orožniki hitro izsledili in mu vzele vse, kar si je bil privoščil. Fant bi bil moral oditi k vojakom, pa se je hotel založiti z denarjem, do katerega ni prišel; zato so ga orožniki spremili tjakaj, kamor se lahko pride tudi brez denarja.

Št. Jurij pod Kumom. Prvi roj čebel je dobil dne 9. maja Strinar Martin. Za letošnjo spomlad kar dosti zgodaj, ko ni vreme nič posebno toplo. — Zgubila se je Bravec Jožefa, stara 21 let. Dne 1. maja so jo ljudje zadnjič videli, ko je šla po cesti proti Zagorju. Obstoja strah, da si je kaj hudega pripetilo.

Komenda. Umrli so Zimantova mati, Pogacar Marija v 85. letu. Pokojna mati je dalj življenje 11 otrokom od katerih jih živi še devet. Dve hčerki, ena v Ljubljani, druga pa v Škofji Loki sta pri uršulinkah, sin Andrej pa učitelj v Kamniku. Najpogiba vrta katoliška žena, v miru!

Moravče. Oblina udeležba na občnem zboru krajevnega JRZ je nedavno pokazala, komu ljudstvo še vedno najbolj zaupa. Zborovanje je otvoril nadzupnik g. Hafner, na kar je poročal župan Lavrič o občinskem gospodarstvu. Občina je sodelovala pri elektrifikaciji, podpirala vodovod v Javorščici, gradila in popravljala občinske poti in kupila v Četnicah graščino za občinsko zaveliče. Za poravnava stroškov je županstvo izpolnjevalo nad 25 tisoč dinarjev podpore. Nato je govoril še svetnik Strein o političnem položaju; poudarjal je sklopnost in ljubezen do domovine, begati pa se ne damo od nikogar. — Na shodu v Pečah je govoril senator

Kmetička dekleta, članice Kmečke svete litjskega okraja, bodo v nedeljo dne 26. maja pohitele na prijazno Javorje, kjer bo ob 11 shorovanje kmetičkih deklet. Poleg domačih govornikov, pride govornik ali govornica tudi iz Ljubljane. Vljudno vabljenje, da pride v obilnem številu.

Brodar številnemu občinstvu. — Delo na novi cesti Moravče—Zagorje se je letos že pričelo. Trajalo bo vse do pozne jeseni, ker je nakazana večja svota denarja. Zato se tudi delavci najbrž ne bodo menjavali kakor druga leta.

Vače. — Ob obilni udeležbi pogrebcev smo pred kratkim pokopali posestnika in gostilničarja Janeza Malija iz Zabs, v starosti 71 let. Na zadnjem potu ga je spremljalo zastopstvo gasilcev, zastopstvo Prosvetnega društva na Vačah, dočim so mu pevci iz Vač zapeli v slovo nekaj žalostnik. Pokojni »Zabški Francelj« je bil čist in kremenit značaj, ki od pravih nacerl ni odstopil za las, čeprav se je vse okrog njega mešalo. Desetletja je ključaril podružnični cerkvi sv. Lenarta v Kandršah. Kakor oče za otroka, je skrbel za ta hram božji, vedno poln načrtov, kako bi se dalo še kaj zboljšati in spopolniti. Bil je med prvimi pionirji katoliškega gibanja na Vačah, soustanovitelj Prosvetnega društva in vnet zaščitnik ter podpornik katoliške mladine. Naj počiva v miru blagi mož!

Senožeti pri Sv. Heleni. Pred nekaj dnevi smo pokopali 13letno Marijo Makovec, po domače Znidarjevo Danico. Čeprav je bila navedena še tako mlada, je bila že več let vneta bralka »Domoljuba«. Brala je »Domoljuba« ne samo za sebe, temveč na glas, da je poslušala cela družina. Celu uro je imela daleč do farne cerkve k Sv. Heleni, pa je v letošnji hudi zimi bila 13 peškov zaporedoma pri sv. obhajilu. Dančin pogreb je pričal o lepoti in ljubezni, ki jo je izžarevala ta angelska deklica. Zalujče starše in sestre jo laži Bog!

Iz celjskega okraja. V Celju so na pobudo dr. Ogrizka, bivšega narod. poslanca, osnovali »Kmetičko pomoč, zadrugo s omejenim jamstvom«. Zadruga ima namen posredovati nakup in prodajo kmetijskih pridevkov oz. potrebščin in naj bi se razvila podobno kot znana »Seljaška sloga« na Hrvaškem. Zadrugni delež znaša 50 din, a pristopnina pa 10 din. Oboje se lahko plača v obrokih. V vsakem kraju se lahko osnujejo zadrugni odseki, ki bodo v stalni zvezi s centralo. Zadruga ima svoje prostore v Celju, Dr. Gregorja Jerjava ulica 1, I. nadstropje, v palači Ljubljanske kreditne banke.

Sušje pri Rihci na Dolenskem. Pri vstopu v vas, nasproti Gasilskemu domu, bomo v zvezi s Slavicami in Zlebitarji zgradili novo dvorazredno osnovno šolo, ki bo hkrati tudi skupno ognjišče našega bodočega prosvetnega delovanja. Predela za gradnjo nove šole kljub raznim oviram tako napredujejo, da bomo v kratkem začeli zidati. Vse tri prizadete vasi Sušje, Slatin in Zlebitarji kažejo veliko razumevanje in vnošo za prepotrebno kulturno ustanovo

gospod, kako bodo skrunili cerkve božje in stiskali krščansko ljudstvo!

»Samo ne govori mi o kosaštvi! Lopov! Saj so dvignili roke proti materi, naj jih zadene to, kar so sami hoteli. Poglavitvo je, da se Kamenec postavi v bran! Kako misli, Mihael.

»Mislim, da ga gospod general podoljški ni opremil, kakor bi bilo treba, meščani pa, ki jih dela lega brezakrbe, tudi niso storili, kar bi morali. Kelling je pravil, da so prišli tja polki gospoda škofa Trzebiškega v zelo smernem številu. Za Boga, pod Zbarštem smo se prav tako veliki premoči postavili po robu edinote za slabim nasipom, moramo se postaviti v bran tudi sedaj, zakaj ta Kamenec je orlovo gnezdo...«

»Ha, orlovo gnezdo, toda ne ve se, ali se bo našel v njem orol, kakor je bil Višniaviecki, ali samo vrana. Poznaš-li generala podoljškega?»

»Mogočen gospod in dober vojak je, samo nekoliko zanikr.«

»Vem, poznam ga. Večkrat sem mu to očital. Gospodje Potocki so ga svoj čas poslali v inozemstvo, da bi se izobrazil, jaz pa naj bi šel s njim, da bi se od mene navadil levega vedenja. Jaz pa sem jim povedal: Ne pokletem prav zaradi njegove zanikarnosti, zakaj v nobenem devlju nima obeh ušes, pa bi se po dvorih predstavljal v mojhi, asfian pa je drag. Potem je hodil pri Mariji Ludoviki po francosko opravljen, toda vedno so mu nogavice lezle doli, da so se mu svetila gola meča. Višniavieckemu še do pasu ne seže!»

»Kamenčki kramarji se tudi zelo boje obleganja, zakaj za časa obleganja kurčija stoj. Rajši bi bili celo pod Turkom, da bi le ne bilo treba trgovin zapirati.«

»Lopovi!« je rekel Zagloba.

In obeh s malim vitezom se je lotila huda skrb zaradi bodoče usode Kamenca. Zasebno jima je šlo za Bašo, ki bi moral, če se trdnjava poda, deliti usodo vseh prebivalcev.

A čez nekaj časa se je gospod Zagloba udaril na čelo:

»Za božjo voljo,« je dejal, »le čemu se žalostiva? Kaj pa nama mar ta ušvi Kamenec, da bi se vanj zapirala? Ali ni mar boljše, da ostaneš pri hetmanu in se na bojnem polju meriš s sovražnikom? V tem primeru pa je Baška vendar ne potegne k praporu in mora kam oditi, pa ne v Kamenec, ampak kam daleč, magari k Skrzetuskim. Mihael, Bog ni vidi v srce in ve, kako hrepenim iti v boj proti poganom, toda že zaradi tebe in zaradi Baške naredim to, da jo odpeljem.«

»Zahvaljujem se ti, gospod,« je odgovoril mali vitez. »Seveda, če bi meni ne bilo treba biti v Kamenec, bi tudi Baška ne šlija tja, toda kaj storiti, če pride hetmanov ukaz?»

»Kaj storiti, če pride ukaz?... Naj vrag vzame vse ukaze!... Kaj storiti?... Čakaj, začenjam bistro misliti. Treba bo pač ukaz prehiteti.«

»Kako neki?»

»Piši takoj gospodu Sobieskemu, kakor bi mu poročal o novicah, na koncu pa povej, da bi spričo bližnje vojne iz Ljubezni, ki jo imaš od njega, rad ostal osebno pri njem in se bojeval na bojnem polju. Krič božji, to je prav izvrstna misel, zakaj prvič je neverjetno, da bi takega četnika, kakor si ti, zaprli za zidovjem, namesto da bi ga porabili na bojnem polju, drugič pa te za tako pisanje hetman še bolj vzljubi in te bo hotel imeti pri sebi. Tudi bo potreboval zvestih vojakov... Le poslušaj! Če se Kamenec ubrani, pade slava na generala podoljškega, kar pa izvršiti na bojnem polju, to hetmanova čast in hvala. Ne boj se, hetman te ne odda generalu. Prj bi mu dal koga drugega, toda ne tebe ne mene en odda!... Piši list! Spomni ga nase! Ha, moj domilek je že česa boljega vreden, kakor da bi ga kure na smeteh pokobale! Mihael, napijva se pri tej priliki ali kaj! Piši list!»

Volodijovski se je v resnici zelo razveselil. Objel je gospoda Zagloba, nekoliko pomislil in rekel:

»In pri tem ne prezarim ne Gospoda Boga ne domovine ne hetmana, zakaj gotovo je, da bom na

bojnem polju lahko zelo mnogo storil. Zahvalim se ti iz srca, gospodi! Tudi jaz mislim tako, da me bo hotel hetman imeti pri roki, zlasti če mu bom pisal. Da pa tudi Kamenca ne zapustim, veš, gospod, kaj bom storil? Glej, na svoje stroške postavim pest pehote in jo pošlem v Kamenec. Takoj bom pisal hetmanu tudi o tem.«

»Se boljše! Toda, Mihael, odkod vzameš ljudi?»

»Imam v zaporih okoli štirideset razbojnikov in polepuhov, te vzamem. Baška — kolikorkrat sem ukazal koga obesiti, me je vedno nadlegovala, naj mu pustim življenje — mi je že večkrat svetlovala, naj napravim iz razbojnikov vojak. Takrat nisem hotel, ker je bilo treba počakati svaričen zgled. Toda sedaj je vojna in je vse mogoče. Te so ti strahoviti robavci, ki so že smodnik vohali. Poleg tega razglasim, da bodo tistemu, ki se prostovoljno javi k polku iz grap in zakotij, odpustena prejšnja razbojniška dejanja. Zbralo se bo okoli sto ljudi... Tudi Baška bo zadovoljna. Tešek kamen si mi odvalil od srca, gospodi!...«

In še istega dne je odpravil mali vitez novega poslanca k hetmanu, razbojnikom pa je razglasil, da jim odpusti in podari življenje, če se javijo k pehoti. Ti so s veseljem pristali in obetali, da pritegnejo še druge. Baška se je neizrečeno razveselila. Pripeljali so krojače iz Ukice, iz Kamenca in odkoder je bilo mogoče, da bi sečili vojaške obleke. Prejšnji razbojniki so se vezbali na hreptovskem majdanu, gospod Volodijovski pa se je radovolj v srcu ob misli, da se bo sam bojeval na bojnem polju proti sovražniku, čene ne izpostavi nevarnostim obleganja, vendar pa Kamenca in domovini izkaže znatno uslugo.

In ta dela so trajala že nekaj tednov, ko se nekega večera vrne poslanec s listom od gospoda Hetmana Sobieskega.

Hetman je pisal sledeče:

»Moj ljubi in predragi ml Volodijovski!

Nov gasilski dom v Čemšeniku

Gasilski dom v Čemšeniku je dograjen. Slovesna blagoslovitev bo v nedeljo, dne 19. maja 1940 po sledečem sporedu: 1. Ob 9 sprejem gostov iz zagorskega okrožja, ob pol 10 sprejem gostov iz trojanske strani. 2. Ob 10 slovesna služba božja v cerkvi. 3. Po sv. maši sprejeto k »Domu«. 4. Blagoslovitev doma. 5. Kosilo. Popoldne ob pol 3 bo tombola z bogatimi dobrotami. Glavni dobitnik sta možka in ženska kolo. Tablice so po 2 din. Med tombolo bo preskrbljeno za okrepčila. K tej prireditvi vabimo zlasti vse gasilce, pa tudi druge prijatelje gasilstva.

In kar tekmujejo v prostovoljnem dovažanju kamna, peska, lesa in opeke. Posebno pohvalo pa zaslužita voditelja pripravljalnega odbora Jože Kozina in kovaški mojster Alojzij Starec. Če bo še naprej vladala taka vzajemnost in sloga, bo poslopje do jeseni že pod streho. Le neustrašeno in še s podvojenimi delavnostjo naprej. Za plemenito prizadevanje vam bodo hvaležni še pozni redovi.

Ptuj. Te dni je bil na ptujski gimnaziji ustanovljen meddruštveni odbor vseh dijaških društev, ki bo imel za nalogo, da tukaj na severni meji izvršuje delo za čimvečjo skupnost med vsemi Slovenci. — Kraljevska banska uprava je določila ptujskim mesarjem sledeče cene: za goveje meso I. vrste, sprednji del 13 din, zadnji del 15 din. Za meso II. vrste, sprednji del 10, zadnji del 12 din. Slanina je po 16 do 18 din, telečje s priklado 12 do 14 din, pleča brez priklade pa 18 din. — Ponovitev »Martina Krpana«, ki bi se morala vršiti v petek, je preložena na petek 17. maja ob 20 v Mestnem gledališču. Preložena je morala biti zaradi nepredvidenih ovir. — Podprite s pogostim obiskovanjem knjižnico Prosvetnega društva, ki se trudi, da ugodni svojim zvestim starim in novim čitateljem s tem, da stalno naročuje krasne nove knjige. Iste so vsem, na razpolago vsako soboto popoldne in vsako nedeljo predpoldne v knjižnici, ki se nahaja v

minoritskem samostanu, dohod s Minoritskega trga. — Muzejsko društvo v Ptuj in Zgodovinsko društvo v Mariboru prirediti v dneih od 7. do 9. septembra t. l. na Ptujski gori, v Ptuj in v Dornovi veliko zborovanje slovenskih zgodovinarjev.

Orehovec. V Osijeku, kamor je šel na orožne vaje, je umrl Lado Čučnik. Domovina Te je klicala, dragi tovariš, in kot njen zvest sin si dal svoje cvetoče življenje njej. Tolažbo nam vlija zvest, da se vidimo enkrat pri Bogu val. Naj bo teh par vrstic v Tvoji spomin in v tolažbo preostalih.

Sv. Andraž v Halozah. Vino, kolikor ga še imamo, smo prodali po 4 din. Zaradi slabega vremena ni ljudem mogoče posaditi koruze in krompirja. — Na Križevu smo pokopali v starosti 76 let ugodnega moža Jakoba Kozel, p. d. Fukuovega Jakca iz Sp. Leskova. Od rajnega se je v pri-srčnih besedah poslovil domači g. kaplan, pevci pa so zapeli nekaj žalostink. — V Oklju je umrla Marija Emeršič. Bog jim daj večni mir in pokoj!

NAZNANILA

n Vrhnik. FO Rokodelski dom iz Ljubljane priredi v nedeljo, 19. maja ob 8 zvečer v dvorani Rokodelskega doma na Vrhnikih pevski koncert narodnih pesmi. Vabimo vse prijatelje lepega petja, da se tega koncerta gotovo udeležijo.

n Marija Pomagaj — molitvenik. Drugo, predelano izdajo priredil P. Otmar Vostner, franciskanec. Založil Anton Štiligoič, Ljubljana. Ta molitvenik je sicer že mnogo znan, toda ta nova predelana izdaja bo vsekakor dobrodošla in bo od Marijinih častilcev ljubo pozdravljena. Knjižica obsega 236 strani in ima tako bogato in raznoliko vsebino. Prične se z življenjskim redom dobrega kristjana. Nato sledi najpotrebnejše vsakdanje ali tedenske molitve — med njimi je tudi posvetitev sv. Družini, ki se je redko najde v navadnih molitvenikih. Takoj za masnimi molitvami sledi odstavek: Sv. zakramenti. Poleg litanij in sv. križevega pota obsega molitvenik zbirko romarskih pesmi, tako da bo enotno besedišo pomagalo tudi do lepšega in ubranega petja. Tež zbirki romarskih pesmi so dodani hvalavredno še odpevi pri litanijah Matero božje. Za sklep je prirejena: Zgodovina božje poti na Brezjah, in sicer v treh

Obljuba

Pojbljajajo mehke stezice stopinje nebeske Kraljice; pozdravljajo zvezde Jo, sence in zaria, ko s cvetkami drobnimi se pogovarja.

»Pri Tebi te rajsko svetle, c izroča se v varstvo Ji svetle in prosi zaupno, naj v silnih viharjih povije ga v venco na Svojih oltarjih.

»Ne bo te zajela poguba, c glasi se nebeska obljuba.

»Ne bojte svetlice so stiske in groza, ker skrite v zatišju ste mojega doma.

Limbarski

odstavkih: Cerkev — Milostna slika — Marija Pomočnica. Vse, kar je bistvenega, je omenjeno. Oprema knjižice, ki jo krasi tri slike, je zelo okusna. Vsem vernikom, zlasti pa monarjem na Brezje, molitvenik toplo priporočamo. Prodajne cene: 12 in 16 din.

n Vinarški kongres združen v rednim občin zborom Vinarškega društva bo v Dolnji Lendavi in sicer občni zbor v soboto, dne 18. maja 1940 ob 20, kongres pa v nedeljo, dne 19. maja ob 10 popoldne. Na kongresu bodo razpravljali vinarji o zelo važnih vinarških vprašanjih: o selekcijskih krožkih ter o pogojih za pravilno bl tarstvo. Istočasno priredi Vinarška podružnica v Dolnji Lendavi vinski poskus in vinski sejem, na katerem se bodo lahko vinogradniki in vinski trgovci prepirali, da pridelujejo vinogradniki lendarških gorc prav dobro vinski kraljico. V nedeljo popoldne pa si bodo vinogradniki ogledali del lendarških gorc, kamor bodo napravili let izlet. Slovenski vinogradnik se nahaja danes v težkem položaju. Visoki pridelovalni stroški in slabe prodajne možnosti in velika bremena delajo vinarstvo čim dalje bolj nedobičkanosno. Zaradi tega bo v korist našega vinarstva, da se bo letošnjih prireditev v Lendavi udeležilo čim več vinarstov. Pa tudi dolžnost je vsakega vinarstnika, da se udeleži vinarškega kongresa, da bomo vinogradniki skupno manifestirali za svoje zahteve. Obenem bodo imeli vinogradniki tudi priliko spoznati lep lendarški okraj in tamošnje vinograde in razmere, ki jih še na splošno ne poznamo.

Za to, da mi tako pridno pošiljaš vse novice, se ti pristočno zahvaljujem in tudi domovina ti mora biti hvaležna. Voja je gotova. Imam tudi od drugod vesti, da stoji na Kunčukaurah stražna moč, z ordo je bo do tristo tisoč. Orde se dvignejo vsak trenutek. Sultanu gre pred vsem za Kamenec. Izdajalski Lipki pokažejo Turkom vse poti in jih pouče o Kamenju. Upam, da bo tisto kačo Tuhaj-bejevica Bog dal v tvoje ali Novoviješkega roke, čigar krivica ma odkritoaršno biti. Quod attinet (kar zadeva) to, da bi bil tudi ti pri meni, mi je Bog priča, kako bi bil tega vesel, toda to ne more biti. Gospod general podoljski mi je zares izkazal po elegiji razne usluge, jaz pa mu hočem poslati najboljšega vojaka, ker mi gre za tisto kameneksko skalo kakor za zenico v očesu. Tam bo silno mnogo ljudi, ki so enkrat ali dvakrat v življenju okusili vojno, ampak tako, kakor kdo ji kako posebno jed, ki se je potem vse življenje spominja; en bo pa človeka, ki bi jo užival kakor vsakdanji kruh in znal z izkušenim svetom priti na pomoč ali pa, če bodo taki, ne bodo imeli pravega ugleda. Zato pošiljam tebe tja. Kettling je sicer dober vojak, toda manj znan, nate pa bodo obrnjene oči ondoznega prebivalstva in prebrifan sem, da tudi če bo imel kdo drugi poveljstvo v rokah, bodo vendar radi poslušali kar jim poveš. Nevarna ulegne biti ta služba v Kamenju, vendar pa smo mi že tega vajeni, da ne peremo na delju, pred katerim se drugi skrivajo. Nam je zadostna nagrada slava in hvaležen spomin, poučavna stvar pa je domovina, in da ji greš na pomoč, te mi ni treba spodbujati.

Ta list, čitan v družbi častnikov, je napravil velik vtis, zakaj vsi bi bili radi služili na bojnem polju nego v trdnjavi. Velodijovski je sklonil glavo.

»Kaj premišljuješ, Mihael?« je vprašal Zagloba. Le-ta je dvignil svoj obraz, ki se mu je še umiril in odgovoril s prav tako mirnim glasom, kakor bi ne bil doživljal nobene prevare v svojih nadah.

»Pojdem v Kamenec... Kaj naj premišlujem?« In moglo se je zdeti, da mu ni nikoli nič drugega prišlo na misel.

Vendar je čez trenutek pomagal z brčicami in rekel:

»Hej, mili tovariši, pojdemo v Kamenec, toda ne bomo ga dali, razen če sami poginemo!«

»Razen če poginemo!« so ponovili častniki »Enkrat mora človek umreti!«

Gospod Zagloba je nekaj časa molčal in se oziral po navzočih. Ko pa je videl, da vsi čakajo na to, kar boče povedati, se je naglo oddahnil in rekel:

»Pojdem z vami. Naj vse hudič vzame!«

XLV.

Ko pa se je zemlja osušila in je zrasla trava, je odrinil sam kan s petdeset tisoč krimsko in astrahanske orde na pomoč Dorosu in upornim kozakom. Kan sam in njegovi sorodniki, mali sultani, kakor tudi vsi imenitnejši murže in beji so imeli na sebi kaffane, ki jih jim je v dar poslal padlišah, in so šli nad ljudstvo ne voč tako, kakor so hodili navadno po plen in ujetnike: šli so na svelo vojsko, na »kensimt in »pogibelz Lehtstanu in krčanstvu.

Druga, še večja burja se je zbirala pod Adrianopolom, a proti tej povodnji je molela kriku zgori kamenekška skala, sicer pa je ležala ljudovlada kakor odprta stapa ali kakor bolan človek, ki se ne more dvigniti, nikar da bi se branil. Izbrpale so je prejšnji vojne s Švedi, Prusi, Rusi, kozaki in Ogi, čeprav so bile na koncu zmagovite; izbrpale so je vojne konfederacije in upori Lubomirskega prokletega spomina, sedaj pa se jo do kraja oslabili domači razpori, kraljeva okornost, nesloga velikačev, zastepjenost brezsmiselne šlahte in groza domače vojne. Zaman je veliki Sobieski svaril pred pogubo, nihče ni hotel verjeti, da bo vojna.

»Turški sultan (tudi vrhovni verah noglavar mohamedancev), svéliki gospod.

Opuatili so obrambna sredstva, zato državna blagajna ni imela denarja, hetman pa ne vojakov. Sili, ki bi ji komaj bila kos zvez vseh krčasnih ljudstev, je mogel poslati hetman nasproti komaj nekaj tisoč ljudi.

Med tem se je na vzhodu, kjer je Bto vse po padlišah volji in so bili ljudje kakor med v roki enega človeka, godilo popolnoma drugče. Brž, ki je bila razvila velika prorokova zastava in so bili razobesein bunčuki na vratih seraja in so začeli stolpi seraskierata in ulemi razgladati svelo vojno, se je dvignilo pol Azije in ves sever Afrike. Sam padlišah se je postavil spominati kučunkaurijski poljan in začel zbirati silo, kakor je svet že dolgo ni videl. Sto tisoč spahijev in janizarjev, elita turške vojske, se je postavilo ob njegovi sveti osebi, potem pa je začelo prihajati vojaštvo iz vseh, tudi najbolj oddaljenih dežel in posestev. Tisti, ki so prebivali v Evropi, so prišli najprej. Prišla so krdeča bosanskih begov na konjih v rdeči barvi, po beasnosti blisku podobnih prišli so divji albanski bojovniki, ki so se bojevali peš s handžarji; prišle so trume srbskih poturčenec, prispelo je ljudstvo, ki je prebivalo nad bregovi Donave in niže, s one strani Balkana in še niže prav do grških gor. Vsak paša je vodil celo armado, katera bi bila še sama zase mogla razbiti brezbrambno ljudovlado. Prišli so Valahi in Multani, postavili so svojo silo dobraki in bi-logrodski Tatarji; prispelo je nekoliko tisoč Lipkov in Ceremisov, ki jih je vodil strašni Azija Tuhaj-bejev in ki naj bi bili vodniki po nesrečni, njim dobro znani deželi.

Potem pa je začela prihajati črna vojska iz Azije. Paše iz Sivasa, Bruse, Alepa, Damaska in Bagdada so razen rednega vojaštva pripeljali s seboj oborožene tolpe vseh vrst ljudstev, od divjih gorjancev s gora Male Azije, pokritih s cedrami,

»Sultanovo cesarsko palačo v Carigradu. — »Vojno ministrstvo. — »Islamski bogoslovni učenjak. — »Jedro turške konjenice.

Ohranimo mir in razsodnost

(Dopis.)

Današnji čas zahteva značajnih moči v zasebnem in javnem življenju. Zalibog je tako, da bi o marsikaterem lahko trdili, da je kakor trs, ki ga veter maje. Zato je posebno danes nad vse važno, da ohranimo mir in razsodnost, ko so drugi zbegani in polni strahu.

Nekdo si je postavil za vzvišeno geslo značajnega moča to krilatko: »Če se svet zruši, me bodo ruševine našle neustrašenega.« Ne pustimo se begati s različni govoricami od vseh strani. Zavedajmo se, da smo v dobi preizkušnje.

Pomnimo tudi, da smo katoličani. Značajan človek je neuklonljiv, kadar gre za njegova, načela in njegovo prepričanje. Zakaj načela niso stvar, ki jih menjamo, kakor tudi prepričanje ni blago, s katerim lahko barantamo. Značajan človek je plemenitega srca, je zaščitnik slabih, varuh vdov in sirot, vedno pripravljen nuditi svojo pomoč tam, kjer je revščina, nasilje, krivica.

Razvrstimo razmere današnjega časa more odpraviti samo pravičnost in ljubezen. — Mir je največja dobrota. Le v miru se morejo uveljaviti duševne vrline, le v miru je mogoče procvet narodov in držav, le v miru more napredovati človeštvo. Zato bodi v to smer obrnjeni vse naše stremiljenje in naka molitev. Vendar pravega miru ne bo, dokler ga bodo delali brez Boga in brez Njegove ljubezni, dokler Kralj miru ne bo zavladal v vseh arcih.

Radio Ljubljana

Četrtek, 16. maja: 7 Jutranji pozdrav. 7.05 Napovedi, poročila. 7.15 Plošče. 12 Plošče. 12.30 Poročila, objave. 13 Napovedi, 13.02 Veseli godci. 14 Poročila. 18 Radijski orkester. 18.40 Slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). 19 Napovedi, poročila. 19.20 Nac. ura: Predavanja Min. za telesno vzgojo. 19.40 Objave. 19.50 Deset minut zabave. 20.05 Jokež in Jokež. 20.15 Plošče. 22 Napovedi, poročila. 22.15 Radijski orkester. — Petek, 17. maja: 7 Jutranji pozdrav. 7.05 Napovedi, poročila. 7.15 Plošče. 12 Plošče. 12.30 Poročila, objave. 13 Napovedi, 13.02 Radijski orkester. 14.10 Tedenski

pregled Tujskoprometne zveze. 18 Zenska ura: Okrasni vtroji (Grasselli Katarina). 18.20 Plošče. 18.40 Francosčina (d. Stanko Leben). 19 Napovedi, poročila. 19.20 Nac. ura: Slovenska dramatika v prošlosti in sedanjosti. 19.40 Objave. 19.50 Kotiček SPD: Pomlad na Kravaten in Vel. Planini. 20 Plošče. 20.30 Večer skladb L. M. Škerjanca in M. Tomca. 22 Napovedi, poročila. 22.15 Duet harmonik (brata Goloba). — Sobota, 18. maja: 7 Jutranji pozdrav. 7.05 Napovedi, poročila. 7.15 Plošče. 12 Plošče. 12.30 Poročila, objave. 13 Napovedi. 13.02 Plošče. 14 Poročila. 17 Otroška ura: Nastop otrok vodi gđc. Slavica Vencajžova. 17.30 Plošče. 17.50 Pregled sporeda. 18 Radijski orkester. 18.40 Samopomoč ob letalskih napadih (inž. Fr. Dolenc). 19 Napovedi, poročila. 19.20 Nac. ura: 25-letnica Solunske dijaške čete (Milan Vukajlija). 19.40 Objave. 20 Zunanjepolitični pregled (dr. Alojzij Kuhar). 20.30 Ti presmetani kebrici. — Pisan večer, ki ga izvajajo člani Radijske igralske družine. Napovedi, poročila. 22.15 Radijski orkester. — Nedelja, 19. maja: 8 Jutranji pozdrav. 8.15 Radijski orkester. 9 Napovedi, poročila. 9.15 Radijski vrkster. 10 Verski govor (dr. Vilko Fajdiga). 10.15 Prenos bogoslužja iz zavoda sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano. Prenos otvoritve protituberkuloznega tedna. 11.45 Plošče. 12.30 Poročila, objave. 13 Napovedi. 13.02 Ruski sekstet. 14 Plošče. 17 Kmet. ura: Plevel v žitu zmanjšuje pridelke (inž. Rado Hah). 17.30 Prenos cerkvenega koncerta iz Kamnika (Frančiškanska cerkev). 19 Napovedi, poročila. 19.20 Nac. ura: Djalški kot romanopisec (Branko Mašić (Zagreb). 19.40 Objave. 19.50 Prenos šmaric. 20.30 Samospavi. 21.15 Plošče. 22 Napovedi, poročila. 22.15 Radijski orkester. Konec ob 23. — 7 Jutranji pozdrav. 7.05 Napovedi, poročila. 7.15 Plošče. 13 Napovedi. 13.02 Radijski orkester. 14 Poročila. 18 Tuberkuloza in živčevje (g. dr. France Debevec). 18.20 Plošče. 18.40 Narodoslovna slika slova. ozemlja v starem veku (dr. Rajko Ložar). 19 Napovedi, poročila. 19.20 Nac. ura: Predavanja Inspekcije narodne obrambe. 19.40 Objave. 9.45 Več manire — pa brez zamere (Fran Govekar). 20 Večer Društva ljubljanskih konservatoristov. 22 Napovedi, poročila. 22.15 Radijski orkester. Konec ob 23. — Torek, 21. maja: Jutranji pozdrav. 7.05 Napovedi, poročila. 7.15 Plošče. 11 Šolska ura: Pokrajinska oddaja iz Dobropole, izvajajo učenci in učenke ljudske šole, vodi Anton Ljubič. 12 Plošče. 12.30

Poročila, objave. 13 Napovedi. 13.02 Radijski orkester. 14 Poročila. 18 Konec na violoncelu. 18.40 Dušeslovne prvine narodnega gospodarstva (univ. prof. dr. France Veber). 19 Napovedi, poročila. 19.20 Nac. ura. 19.40 Objave. 19.50 Deset minut zabave. 20 Plošče. 20.20 Janez Julen: Bratje, drama. (Člani rad. igralske družine). 22 Napovedi, poročila. 22.15 Radijski orkester. Konec ob 23. — Sreda, 2. maja: 7 Jutranji pozdrav. 7.05 Napovedi, poročila. 7.15 Plošče. 12 Plošče. 12.30 Poročila, objave. 13 Napovedi. 13.02 Kmečki trio. 14 Poročila. 18 Mladinska ura: Jurij Šubic, slovenski slikar. Igra, napisal Arnost Škerlj. 19 Napovedi, poročila. 19.20 Nac. ura: Hrvatski sabor 1861. 19.40 Objave. 19.50 V okviru protituberkuloznega tedna (primarij dr. Tomaž Furlan).

13 letna Paša kot „strah“

V vasi Okroglo, občine Dobrun, v neposredni bližini bosanskega Višegrada, ljudstvo trdno veruje v prikazni in strahove.

V aprilu so se prebivalci Okroglega z bojaznijo obračali v hišo Hurema Adama. Po tudi meščani iz Višegrada, ki je oddaljen od Okroglega do 6 kilometrov, so se mnogokrat zbirali ob hiši, v kateri je strašilo.

Vest o strahovih je prišla tudi na ušesa orožnikom, ki so prišli na lice mesta, da se prepričajo, če tudi v tem slučaju »strah« votel okrog kraja ga pa nič ni. Dasi hišni gospodar ni soglašal, je moral končno strah na dan iz hiše prišlo 13-letno dekle v laneni srajci, raztrganih hlač, na glavi je imelo fes (rdečo turško pokrivalo), v roki pa palico, s katero je grozilo celo orožnikom.

Orožniki so seveda niso dali oplahiti in »strah« je kaj kmalu priznal, da je hčerka Huremu Ademu in da ji je ime Paša. Oče Hurem Adem je nato orožnikom priznal, da je on sam napravil hčerko za strah. Bal se je namreč, da bo ob stanovanje, ki ga je svoj čas vzel v najem. Da bi se drugi stanovanja ne polastili, si je izmislil in »strahovec«.

Paša je dobro razvita, se bavi s pastirvanjem, šole od znotraj ni nikoli videla. Je pa že velika — pijanka.

Marta: Torej si poročila svojega delodajalca. Kako dolgo si pa delala pri njemu?

Matilda: Tako dolgo, dokler ga nisem dobila.

do vilkih prebivalcev ob Evratu in Tigridu. Postavili so se na kalifov poziv tudi Arabci, katerih burnost¹⁴ so kakor sneg pokrili kučnaskaurijsko planjavo; med njimi so bili ljudje nomadi¹⁵ iz peščenih pustin in prbivalci mest od Medine do Meke. Tudi podložna egiptska sila ni ostala doma. Tisti, ki so stanovali v bobitnem Kairu, tisti, ki so vsak večer gledali v zarji plamtee piramide, tisti, ki so prebivali v onih mračnih krajih, odkoder teče svetli Nil, ki jim je sonce kožo ožgalo, da je postala snajsta — vsi ti so sedaj tihali oboroženi na adrianoljski zemlji in molili vsak večer za zmago izlama, za uničenje dežele, ki je že stoletja štela ostali svet pred prerokovimi spoznavali.

Korakalo je oboroženo ljudstvo, stotisoči konj so hrzali na planjavi, stotisoči bivolov, ovac in velbodov so se pasli poleg konjskih čred. Človeku je prišlo pri tem na misel, da je po božjem ukaz angel izgnal ljudi iz Male Azije kakor nekda Adam iz raja in jim velel iti v kraje, v katerih je sonce bolj blede in je pozimi stapa s snegom pokrita. Bil so torej s svojimi čredami vred, neizbrano mravljišče, beli, temni in črni bojevniki. Koliko jezikov je bilo tam ališati, koliko raznovrstnih noš se je bleščalo v pomladanskem soncu! Narodi so se šušili narodom; tuji so bili drug drugemu običaji, orožje neznano, različni načini vojskovanja in samo vera je združevala ta potujoča plemena; samo takrat, ko so muzikini¹⁶ začeli klicati k molitvi, so se ta raznojezična krda obračala z obrazom proti vzhodu in s enim glasom klicala Alaha.

Same služinčadi pri sultanskem dvoru je bilo več nego vsega vojaštva v ljudovladu. Za vojsko in oboroženo prostovoljsko drhaljo so se vlekli bazaraskih trgovcev, ki so prodajali vsakovrstno blago; kakor reka so valovili njih vozovi s vojaškimi vred.

Dvoje trobuhčunih paš na čelu dveh vojsk ni imelo drugega dela, kakor da so dobavljali tej nepregledni množici ljudi hrano — in bilo je vsega

v izobilju. Sangritanski sandžak¹⁷ je stražil cel tabar smodnika. Z vojsko je šlo dvesto topov, od teh deset bruščevce, tako velikih, kakor jih ni imel noben krščanski kralj. Azlaski beglerbegi¹⁸ so stali na desnem, evropski pa na levem krilu. Šotori so zavzemali tako velik prostor, da se je spričo njih zdel Adrianopol ne prav velik grad. Sami sultanovi šotori, ki so se svetili od škrlata, svilenih vrvic, atlasa in zlatih vezenin, so tvorili nekakšno posebno mesto. Sredi med njimi so mrgolele oborožene straže, črni sklopljeni iz Abesinije, v rumenih in modrih kaftanih, ogromni hamali iz kurdskih plemen, ki so bili določeni, da so nosili tovore, mladi dečki iz uzbekskih rodov s prelepimi obrazi, zastrtimi s svilinimi resami in množice druge služinčadi, pestre in barvne kakor stepni evetovi: deloma konjarji deloma slednji služabništvo, dodeljeno važnejšim dvorjanom.

Na obširnem majdanu okoli sultanovega dvora, ki je s svojo krasoto in razkošjem spominjal verne na obetani raj, so stali ne tako slajni, toda kraljevskim enaki dvori vozirja¹⁹ nilevov in anatolskega paše, mladega kajmakana²⁰ Kara Mustafe, na katerega so bile obrnjene oči sultana in vsega taborišča kot na bodočo ssonce vojne.

Pred padishahovimi šotori je bilo videti sijajne straže, »polajševce« pehote s tako velikimi turbani, da so se ljudje, ki so jih nosili, zdeli orjaki. Oboroženi so bili s kopji, ki so imela dolga ratišča, in kratkimi krivimi meči. Njihovo plateno šotorišče je mejilo na sultansko. Naprej se je razprostiral tabor stražnih jančarjev, ki so bili oboroženi s mušketai in sulicami in so tvorili jedro turške vojske. Ne nemoški cesar ne francoski kralj se njista mogla pobahati s pehoto, ki bi bila

tež enaka po številu in bojni spretnosti. V vojnah z ljudovladom se mehkejša sultanovo ljudstvo vohbe ni moglo z enako silo meriti s rednimi vojskami — in le včasih jih je z neizmerno številno premočju pritisnilo in premagalo. Toda jančarji so se držali upirali se tudi rednim konjeniškim praporom. Vzbujaši so strah v vaem krščanskem svetu, da celo v samem Carigradu. Često je tudi sam sultan trepetal pred temi pretorijanci²¹ in vrhovni aga teh novincev je bil eden izmed najvažnejših dostojanstvenikov v divanu.²²

Za jančarji so stali spahiji, za njimi redne vojske pašev, naprej pa črnovojniška drhal. Vse to taborišče je stalo že nekaj mesecev pod Konstantinopolom in čakalo, da se vojna sila izpolni s četami, ki so prihajale iz najbolj oddaljenih pokrajin turškega gospodarstva in da pomladansko sonce izsesa vlago iz zemlje in olajša pohod proti »Lehistanu«.

Nadaljevanje prihodnjik.)

¹⁴ Izbrane čete kot telesna straža rimskih cesarjev. — ²² Na sultanovem dvoru.

Zahtevajte v vseh javnih lokali
najboljši dnevnik »SLOVENE«

¹⁵ Neke vrste cerkvenik v turški mošeji. — ¹⁶ Prapor, polk. — ¹⁷ Pokrajinski namestnik. — ¹⁸ Visok državni uradnik, minister. — ¹⁹ Visok vojaški dostojanstvenik, general.

Težka borba za obstanek

Kmečki tabor v Soboti

V nedeljo, 5. maja je bil v Murski Soboti veliki kmečki-delavski tabor. Naš list je o njem poročal v zadnji številki. Danes pa priobčujemo govor prekmurskega rojaka, svetnika Kmetijske zbornice Lebarja Josipa iz Kapce.

Težka je v današnjih časih borba za obstanek in življenje. Vse težave te borbe pa najtežje občutimo mi kmetje, pa naj smo doma iz doline, hriba ali ravnice. Sami na se ne smo navezani in na svojo rodno grudo. Skoraj osamljeni stojimo v borbi za obstanek. Kljub vsem težavam pa je prekmurski kmetovalec delaven, samozavešen, borben, neomahljiv in dovzeten za vse dobro in koristno. Stoletja je že močno ukoreninjen v svoji rodni prekmurski zemlji, katera mu je draga nad vse na svetu. Večkrat ga ta zemlja ne more živeti. Gre v tujino, se tam muči in ubija ali domača slovenska gruda ga je toliko privzela na sebe, da se vrne kmalu domov in si doma s skromnimi zasluži ustvari malo skromno ognjišče in ljubi, od nikogar odvisni dom. Ker nas vse veže ljubezen do naše rodne zemlje, se vsi močno zavedamo svoje kmečke in narodne nezavisnosti, katere ne damo za vse na svetu.

Naše Prekmurje — kot pravijo naš mali slovenski Banat — nas kmetovalce skromno preživlja s poljedelstvom in živinorejo. Vsi mi z Ravenskega in Goriškega, imamo iste težave in iste težnje. Žal nam je le, da še nismo dosedaj skupno nastopili in se borili za svoje kmečke pravice skupaj strujeni v eno vrsto. Današnji kmečki tabor Kmečke zveze, pa naj pokaže, da se je kmečko ljudstvo stanovsko organiziralo in da se bo v naprej vse naše dobro in pošteno ljudstvo skupno borilo za povzdigo kmečkega stanu.

Pa tudi oblasti prosimo, da z zdravimi ukrepi in dobrimi zakoni zaščitijo naš kmečki stan in mu dajo v družbi iste pravice kot jih imajo že drugi stanovi, ki pa tudi kmetu kot stebru države pripadajo v prvi vrsti.

Obračamo se večkrat na vse strani, da se naš kmečki stan zaščiti in podpre. Težko nam je prositi. Ali pri današnjem stanju kmečkega stanu smo k temu primorani, ker si sami ne moremo pomagati.

Mnogo je vprašanj, ki zadevajo ves slovenski kmečki stan, in vprav v Prekmurju so

nekatera od teh najbolj pereča in najnujnejše zahtevajo rešitev.

Naša Slovenska Krajina je namreč prenaseljena in je zato vprašanje, kje in kako najti kruha in zasluži vsem onim našim kmečkim ljudem, ki so ga dozdaj kot sezonski delavci iskali v tujini. Ni v naši moči, da bi mogli sami predlagati, kako naj se to vprašanje reši, le na to opozarjamo merodajne kroge, da je vprašanje vsakdanjega kruha tudi za nas, Prekmurce, najvažnejše.

Deloma bi se dalo zaposliti naše ljudi z javnimi deli, na primer z regulacijami naših voda in melioracijo zemljišč, kar bi obenem dalo mnogo nove plodne zemlje in novega kruha.

Posebno pereče je pri naših kmečkih ljudeh vprašanje kmečkega socialnega zavarovanja, v prvi vrsti za poljedelske delavce, pa tudi za vse ostale.

Nadalje zahtevamo, da se znižajo visoke pristojbine, ki onemogočajo kmetom prevzem posestev. Zahtevamo, da se zaščitijo naši kmečki domovi, da bo naša kmečka zemlja mogla ostati kmečka last.

Da bo mogel naš kmečki stan napredovati, nam je nujno potrebna pomoč v obliki cenene ali celo brezobrestnega kredita in v obliki smotnega pospeševanja strokovnega napredka našega kmečkega stanu. V ta namen je predvsem potrebno, da se zniža cena cementu, ki je neobhodno potreben za asančijo kmečkih zgradb, še prav posebno pri nas v Prekmurju, kjer nam primanjkuje gradiva. Zato je v tej zahtevi enodušen ves slovenski kmečki stan, kakor tudi v odločni volji, da ne odnehamo, dokler ne dosežemo spremembe lovskega zakona, ki v sedanji obliki ščiti zajca namesto kmeta.

Oblastva naj podprejo naše kmečko združništvo, da bomo mogli potom njega ceneje kupovati, kar potrebujemo in doseči boljše cene za blago, ki ga prodajamo.

Se prav posebno korist pa si obetamo od elektrifikacije naših krajev, ki naj se čimprej izvede, da bo tako dana možnost, da se v naši pokrajini razvije tudi industrija, ki bi dajala delo in kruh vsem onim našim ljudem, katerim ga naša zemlja ne more dati.

To so naše najvažnejše želje in zahteve.

Prosimo naša oblastva, da nam pomagajo, da dosežemo njih uresničenje. Zavedamo se,

da je v veliki meri odvisno od nas samih, od naše pripravljenosti za skupno samopomoč, v koliko in kdaj bomo dosegli uresničenje svojih zahtev. Izjavljamo, da bomo sami od svoje strani storili vse, kar je v naši moči, da izboljšamo svoj položaj. Sicer moramo priznati, da je kljub vsem težavam, ki nas tarejo, v sedanjem času pri nas, v naši državi, še vseeno najboljše. Pri nas imamo vsaj svobodo in mir in ničesar nam ni treba bolj toleti in bolj vroče prositi Boga, kakor to, da bi nam bil mir ohranjen tudi z naprejem, kar edino v tem primeru bomo mogli sami delati za izboljšanje svojega položaja in pričakovati tudi od naših oblastev, da nam pri našem prizadevanju pomagajo.

Saj naša oblastva vedo, kaj nam je potrebno. Vemo, da so pripravljena, da nam ustrezajo. Vemo pa tudi, da je največja ovira uresničenju naših kmečkih zahtev po eni strani današnje stanje mednarodnega položaja, ko morajo biti vse skrbi naših oblastev posvečene zavarovanju naše zemlje pred morebitnimi poizkusi tujih sil, da bi se je polastili po drugi strani pa dejstvo, da Slovenci še vedno danes nimamo možnosti, da bi se mogli svojo domačo hišico po svoje urediti.

Zato izjavljam v imenu kmečkega ljudstva Slovenske Krajine, skupno z našimi kmečkimi tovariši z onstran Mure, Drave in Save, da obstoji za nas samo ena država in to je naša Jugoslavija, ki je skupni dom vsem Slovincem, Hrvatom in Srbom in da bomo svojo zemljo in svojo državo branili pred komurkoli. Zahtevamo pa, da dobimo mi Slovenci v tej državi enako pravico, kot jo imajo bratje Srbi in Hrvati, to je pravico, da svoje domače zadeve sami in po svoje urejamo! Val naj vedo, da smo slovenski kmetje zavedali državljani, da pa hočemo biti tudi enakopravni državljani!

Vi dragi tovariši, pa v vaših vasicah hrite miselnost Kmečke zveze, edine skupne stanovske organizacije slovenskega kmečkega ljudstva. Če bomo skupno nastopali v eni fronti ter živeli in delali složno, v miru in pomoči eden drugemu, bomo doživeli boljše bodočnost našega kmečkega stanu in naše drage domovine!

Holandska vojska

Holandija ima v miru okoli 60.000 redne vojske. Normalno ima Holandija 4 divizije (v Haagu, Arnhemu, Bredii in Amersfortu), nadejamo se lahko brigado, obalno artilerijo, protiletalsko topništvo, biciklistične polke itd.

Letalstvo razpolaga z okoli 500 letali prv vrste, ki so sposobni za boj.

Holandija ima pa znatno vojno mornarico. Ta obstoja iz 3 starih križark, ki so namenjene za obrambo obale, 3 modernejših križark, 8 rušilcev najmodernejšega tipa, 6 torpedovk in okoli 30 podmornic. Toda velik del tega ladjevja je stacioniran v Holandski Indiji za obrambo kolonij (3 križarke, 4 rušilci in 16 podmornic) in ne pridejo v poštev za borbo v Evropi. Tonaža holandske mornarice je okoli 90.000 ton, če štejemo tudi pomožne in šolske ladje. Gradi pa Holandija še 2 križarki, 1 rušilec in 8 podmornic, nadalje pa 20 motoriziranih tovornjakov. Holandija ima tudi znatno lastno letalsko industrijo, znani so Fokkerjevi aeroplani.

Zaročni par je prišel k zlatarju po zaročni prstane. »Koliko pa stane ta?« je vprašal ženin. Zlatar: »Štiri sto dinarjev.« Ženin je napravil dolg obraz in zategnjeno zažvižgal. Nato je pokazal na drugi prstan: »Koliko pa ta?« Zlatar: »Za tega bo pa treba dvakrat zažvižgati.«

Ali se hočete svojega

revmatizma, protina osvoboditi?

Trganje in svačanje po udih in sklepih, oteklji udje, skriviljene roke in noge, trganje, svačanje in ščipanje po raznih delih telesa, pa tudi slabost ali celo čisto posledica revmatizma in bolečina v kosteh, katere je treba odpraviti, ker se sicer bolečina še stopnjujejo.

Nudim Vam

sredstvo, ki razkroja sečno kislino, pospešuje izmenjavo snovi in izločevanje

domače zdravljenje s pitjem

Sredstvo je umetno pripravljeno strogo po naravi iz čudovitega zdravilnega izvleka, ki ga je podarila dobra mati narava.

Pišite mi takoj in dobili boste povsem zastoj poučno razpravo.

Poštno škatleno mesto:

Ernst Pasternack, Berlin S. O.,

Michaelkirchplatz Nr. 13, Abt. H. 284

Blatenje kmečkega slana

Cim bolj se svet pogreza v omotično življenjaželjnost in v puhle civilizacijske pridobitve, tem bolj iščejo ljudje, ki gledajo v bodočnost narodov in držav, rešilnih potov za izhod iz sedanjih duhovnih in gospodarskih stisk pri najbolj pridobitni in zdravi plasti narodnega občestva — pri kmetu. Bolj kot kdaj prej poudarjajo, da je duhovno bogat in gospodarsko močen kmečki stan najglobovnejši porok za moč in veličino naroda, kajti iz njega se v duhu in krvi obnavlja sloveški rod.

Za slovenski narod je pa kmečki stan še prav posebnega pomena; zato se vseprek v zadnjih letih niso nemara za noben stan toliko brigali, kakor za kmečkega.

Z neko posebno slastjo so začeli razpravljati o njegovih gospodarskih in socialnih težavah vsi mogoče preroki, tudi taki, ki so prej zaničljivo vihal nosove pred »kmetavzci«, ki niso za drugam, kakor za na gnoj.

Ta pojav je značilen. Kaže pa, da so se ti preroki zavedali, da se trudijo zastopati »podrežitev« našega rodu, dokler je kmečko ljudstvo trdno in odporno, v svojem duhovnem in telesnem jedru zdravo in močno. Treba je tedaj v lepi, prijetni obliki zlasti kmečki mladini dajati strupenega mamila, da bo notranje opešala in se začela v gospodarskem in socialnem oziru razkrajati. Potem bo njihova pot lahka: duhovno razkrojena in po telesni sli omamljena kmečka mladina bo odprla vrata v bodočnost, kakršno si želijo.

Med te vrste preroke sodi Ignac Koprivec, ki je v svoji knjigi »Kmetje včeraj in danes« naslikal slovenskega kmečkega človeka v takšni podobi, kakor bi ga sam rad videl. Tako močna je ta želja, da mu je zameglila pogled: oslepel je za vse, kar ima naš kmečki človek močnega, prvenstvenega in duhovno pomembnega v sebi v večji meri, kakor premožni izobraženec — pa je zagledal pred seboj namesto človeka, po božji podobi ustvarjenega, akaženo živalsko bitje, ki se valja v svojih telesnih nagonih.

Ce je pisal svojo knjigo v veri, da je res tako, kakor kmet opisuje, je Koprivec vreden sočutja. Ako je pa knjigo pisal namenoma pristransko, je škodljivec, ki je za svoje dejanje odgovoren celotnemu kmečkemu stanu. Vsakdo si mora namreč zapomniti, da so minuli časi, ko je kdor koli smel na slovenskega kmeta metati blato in zlivati nanj gnojnico, pa ostati brez kazni!

Pravi, da opisuje kmečke ljudi in razmere v Slovenskih goricah. Nikjer, tudi in zlasti pa v teh krajih niso gospodarske in socialne razmere na kmetih urejene, kakor bi morale biti. Toda s takimi zavijanjji se ne bodo ozdravile. Tudi ne z namigovanji, ki so mnogo preveč slana, da bi bila užitna. Rešile se bodo samo z moralno zdravim in za skupnost vzgojenim mladim kmečkim rodod, ki bo za svoje naloge vsestransko pripravljen, da jih uredi in reši. Toda, če bi mladi kmečki rod ocenjevala in vodila Koprivčeva knjiga, je naš kmečki stan zapisan propadu. Hvala Bogu, da ni tako! Ni tako niti v Slovenskih goricah, še manj drugod. Nič si ne ustvarjamo prividov, da so kmečki fantje in dekletka kakšni svetniki; po njihovih žilah zares polje močna in živa kri. Toda dobro vemo, da niso moralni slabšci, ki bi vrele krvi ne znali krepko brzdati, marveč jih je ogromna večina med njimi, ki čutijo, da je duh več

Za pomlad in poletje 1940

Vam nudi železnina in zaloga poljedelskih strojev

FR. STUPICA, Ljubljana

Gospodarska cesta 1

ves stavbni material: Trboveljski cement, betonsko in drugo železo, pločvino, lepenko, štorjo, mreže za ograje, razne črpalke in cevi, kotle vseh vrst, stavbno okovje in orodje, vse predmete za kopalnice, itd., slamo, reznice, mlatilnice, posnemalnike in dr.

Samoprodaja »DEERING« kosilnic. Velika zaloga ličnih kletk. Kuhinjska posoda, razstreljivo, rakete, topiči, čebelarске potrebščine. Ponudite v nakup čebelni vosek!

kot telo. Tudi v Slovenskih goricah je tako! Skrbeli bomo, da bo še boljše!

Ce je hotel pisatelj v knjigi izpovedati svoje življenjsko naziranje, si je moral izbrati drug predmet. Ako bi se splačalo, bi v imenu slovenskega kmečkega stanu ugovarjali. Toda vse to bi bilo odveč. Koprivčeva knjiga tega ne zasluži. Sama se je znašla v lastnem blatu, naš kmet in naša kmečka mladina pa, naj bo iz Slovenskih goric ali iz Murske ravnine, od Drave ali Save, sta ostala neomadeževana, ker ju blato ni doseglo. Samo tole moramo še povedati: Kdor koli ima še skomine, da bi rad obmetaval slovenskega kmeta in kmečko mladino z blatom, naj svoj namen opusti.

Kako se je podražilo življenje v posameznih državah

Zadnja številka letopisnega poročila Zveze narodov navaja, kako se je življenje v posameznih državah podražilo od izbruha vojne. Po teh podatkih se je od septembra podražilo življenje na Kitajskem za 126, v Romuniji za 30, v Mandžuriji za 25, v Jugoslaviji za 26, v Angliji in Estlandski za 14, v Palestini za 15, na Japonskem za 16, na Švedskem za 10, v Belgiji in Norveški za 8, v Argentini, Švici in Peruju za 0,6, v Grški in Madžarski za 4, v Kanadi za 2 in v USA za 1 odstotek.

Banovinski ovni in ovce

Kraljevska banska uprava bo letos v jeseni oddala večje število dobrih plemenskih ovnov in ovce solčavsko-jezerske pasme po znižani ceni. Naročniki prispevajo za ovna 2 din za kilogram žive teže in polovico nabavne cene za ovce. Prispevek naročnikov se mora povziti zato, ker je znatno poskočila cena plemenskih živali. Naročila za banovinske ovce zbira predvsem ovčerejska selekcijska društva, kjer teh ni, pa vse ostale kmetijske organizacije in občine. Prednost pri naročilih imajo člani selekcijskih društev in ostalih kmetijskih organizacij. Pri naročilu plača vsak naročnik društvu 10 din in položi 50 din kavejce za vsako naročeno žival. Jeseni bodo dobila banovinske ovce predvsem ona okrajna načelstva, ki jih niso dobila lani.

Plemenske ovce bo kraljevska banska uprava nabavila na jesenskih plemenskih sejmih. Ti plemenski sejmi bodo v Črni, Solčavi,

na Jezerskem, v Kokri, v Tržiču in na novo v okraju Slovenji Gradec in v Vitanju v koroškem okraju. Kraljevska banska uprava bo odkupila samo dobre plemenske živali v starosti od 6 mesecev do 2 let z dobro kakovostjo volne. Živali z resasto volno so nesposobne za plemo. Cena za plemenske živali bo od 5 din naprej za kg žive teže po kvaliteti.

Ovčerejci, hranite dobre plemenske živali za jesenske plemenske sejme!

Pomen Norveške

Vojaški strokovnjak, ki piše vsak dan v angleškem časopisu »Temps« strokovne članke o vojaških vprašanjih, je v številki z dne 24. aprila razčlebil vojaški pomen Norveške. Med drugim je dejal tudi tole:

Vidimo, da vprašanje, kdo ima v svoji oblasti Norveško, presega daleč pomen švedskega železa, čeprav je tudi to velikanske važnosti. Sedanje pomorske in letalske bitke torej niso neke vrste drugovrstni dogodki, kakor nekateri, ki primerjajo nemške in zavezniške sile, ki so se na Norveškem spoprijele, mislijo. Dogodki na Norveškem predstavljajo velikansko poglavje v sedanjih vojnah. Izid te borbe bo odločil o nadoblasti nad Severnim morjem. Izid te borbe bo tudi odločil če je bila zapora Nemčije uspešna, ali če se je izjalovila. Razume se, da norveške odločitve ne bodo odločevale o končnem izidu vojne, ki se bo odločila na velikih suhozemskih bojiščih. Toda zmaga na Norveškem zna v veliki meri vplivati na pogoje za končno zmago v vojni.

n Gasilska četa Jablanika dolina pri Litiji priredi dne 19. maja t. l. ob 3 popoldne na trgu v Litiji veliko tombolo. V primeru slabega vremena se preloži na prihodnjo nedeljo.

Kako dolga je minuta? Seveda bo vsakdo odvrtil, šestdeset sekund. Prav. Zdaj pa vzemi žepno uro v roke in reci temu ali osemu, naj stoji popolnoma neigibno eno minuto. Izkazalo se je, da malokdo vzdrži dalje kot 50 sekund.

URE

vseh vrst, najlepša darila za birmance po najnižjih cenah pri trdki

A. Božič, Ljubljana

Františkanska ulica 8

Kupuje staro zlato po najvišjih cenah.

Ljubljanski velesejem

1.—10. junija 1940

(47. razstava prireditel)

600 razstavljalcev iz tu- in inozemstva
Bogato založen velesejem

POLJEDLSKI STROJI IN ORODJE

Posebne razstave: Pobilstvo, avtomobili,
obramba pred napadi iz zraka. »Naša
vsakdanja hrana« - zobna tehnika

Polovična vozna na železnici in parnikih.
Na postajni blagajni kupite rumeno želez-
niško legitimacijo za din 2.—.

Ko je bil Dobernik na Dunaju, je naletel na
prizor, ko je nekemu odneslo umetno lasuljo z
glave. Prišel domov je pravil pri »Cavnarju«:
»pa, ja, na Dunaju vleče tako močan veter, da
ljude odnaša lase z glave.«

Moštova esenca Mostin

Z našo umetno esenco Mostin
si lahko vsakdo z malimi stro-
ški pripravi izborni, obstojno
in zdravo domačo pijačo. Cena
1 stekl. za 150 litrov din 20.—,
po pošti din 35.—, 2 steklenici po pošti din 55.—,
3 steklenice po pošti din 75.—.

Prodaja drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ul. 2.
Na delah za zahtevajte Mostin pri Vašem trgovcu
ali zadrugi.

Dobernik in Stibernik sta sedela v gostilni in
se dobro imela. Stiberniku pa se je čudno zdelo
čemu njegov prijatelj vedno nekam pogleduje.
Stibernik: Na koga pa tako zvesto paziš?
Dobernik: Na mojo suknjo, da mi jo kdo ne
odnese?

Stibernik: Cemu neki, saj jaz tudi ne pazim
na svojo.

Dobernik: Tebi tudi treba ni, ker tvojo suknjo
je nekdo že pred pol ure odnesel.

V Domžalah

Studljaska cesta, [se napreda]

enonadstropna hiša z večjim vrtom

Hiša je pripravna za kremo ali drugo obri.
Poljsnita daje Hranilnica in posojilnica Kamniku

Ona: Mar misliš, da bo nova služkinja kaj
prida?

On: Ne verjamem. Danes je prejela pismo, na
katerem je bil naslov petkrat predružen.

Birmanska darila

po nizkih cenah pri

J. VILHAR, urar

LJUBLJANA, Sv. Petra 1. 36.

Felbar: Imam celo vrsto prijateljev, ki mi ne-
prestano zatrjujejo, da bi dalj srajco s sebe zame,
sedaj pa bom preizkusil njih prijateljstvo.

Cvelbar: Kaj pa nameravaš?

Felbar: Pralnico in likalnico bom odprl.

»Domoljub« stane 88 din za celo leto, za inozemstvo 90 din. — Dopolni in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnike, inserate in
reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglasi se razlašujejo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 40-04. Izdajatelj: dr. Gregorij
Podjak. — Urednik: Jozo Kolšek. — Za Jugoslovanske tiskarne: Jozo Kramarčič.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat 5 din. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo
polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov, oziroma
obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe. Pritožbina za malo oglašje se plačuje v naprej.

Fant

16 do 17 let star, dobri
sluho za hišna dela.
Rumih Martin, pek —
Trzin.

Ročno mlatilnica

rabilno, v dobrem
stanju, kupim. Ponudbe
na: Lesjovec Jakob,
Ribče, p. Kresnice.

Hiša z njivo

v bližini tarne cerkve
naprodaj. — Poljske se
pri Antonu Progarju
v Mirni peči.

Mlajšega hlapca

za kmečka dela in de-
klo sprejemem. St. Vid
n. Ljubljano, Zapaška
cesta 17.

Kravo

z tretjim teletom pro-
da M. Brgant, Stara
Loka, p. Skofja Loka.

Kosilnico

z žetno pripravo, v
dobrem stanju, proda
Keber, Studenec 13 —
p. D. M. v Polju.

Pšenične otele

500 kg. proda Bezlaž
Franc, Preška 24 —
Medvode.

Kmečko služkinjo

stoto, pripravno in
zdravo, za boljše hišo,
25-letno, z znanjem
vrtne in hišnega de-
la, takoj sprejemem v
bližini Ljubljane. Na-
slov v upravi »Domol-
juba« pod št. 7026.

Čevljarski pomočnik

dobro izvešan, dobil
stalno službo. Naslov
v upravi »Domoljuba«
pod št. 7262.

Dolgo bo čakal. Čevljarski vajenec je potkal
na vrata, snel kapo z glave in sinkarju predložil
račun. Ta je listek prebral in ga vrnil rekoč: »Le
poidi ter reci tvojemu mojstru...«
Vajenec: »Ne, ne smem domov, dokler ne pla-
čate dolga.«

Sinkar: »Teško če te bo mojster spoznal, ko
boš imel dolgo sivo brado.«

Gospa: Ali se je kanarček že okopal?
Služkinja: Ze, gospa, zdaj greste že lahko vi
v kopalnico.

Lahka reč: Policijski komisar: »Kako pa je
mogel detektiv vedeti, da je bil vlomilec v žensko
preoblečeni možiki?»

Strážnik: »Sel je mimo izložbenega okna, v
katerem so razstavljeni ženski klobuki, ne da bi se
le samo ozrl notri.«

Pridnega fanta

sprejme posestnik in
trгоvec. Naslov pove
uprava »Domoljuba«
pod št. 7153.

Dve dekli in hlapca

za kmečka dela takoj
sprejme Tomo Jože -
Laverca 4.

Fige, slive in hruške

dobite pri tvrdki Fr.
Pogačnik, d. s. o. s., v
Ljubljani, Tyrševa c.
št. 22 (Javna skladiš-
čišča).

Moške obleke

porilo in vsa oblačila
po priznani nizkih
cenah si nabavite pri
Preskerju - Sv. Petra
cesta 14 — Ljubljana.

Usnje

domačega izdelka nudi
najugodnejše obrt-
nikom in kmetovalcem
LAVRIČ, usnjarna —
št. 110 pri Stični.

Krpe, od trikot perila

domačega platna in
podobno, v večjih ce-
lih, opranih kosih za
polstiranje kupuje po
10 din. kg Remec-Co,
Kamnik.

Prodaj domačijo

v dobrem stanju, na
Vrhu pri Hinjah. Hiša
s 3 sobama, kletjo in
hlevom za četvero ži-
vine. Sprava za krmo
na kozoletu. Poleg je
njiva za 6 mernikov
posevne. Lep vrt, na-
sajen s sadnim drev-
jem. Dve gozdni par-
celi, ena s hrasti, a
druga s ceri zaraščena.
Cena 18.000 din. Janes
Plut, Bresov dol 17,
p. Zagradec.

Dekla

srednjih let se sprej-
me v samostojno služ-
bo na srednjeveliko
posestvo v okolici Ra-
dovljice. — Ponudbe z
navedbo dosedanjega
službovanja na upravo
»Domoljuba« pod št.
7157.

Pridno kmečko deklet

nad 20 let, sprejemem.
Plača po dogovoru. —
Fr. Hudnik, Jezica 15

Lepo posestvo

hiša z gospodarskim
poslopjem, 12 ha sem-
lje, 7 živine, več pra-
šičev, s vsemi prituli,
s posejanimi njivami,
ob banovinski cesti, bo
prodano na prostov.
sodni javni dražbi 28.
maja ob 9 na licu me-
sta na Gorici št. 1. —
Natančnejše se izve na
št. 3 v Gorici pri Mo-
ravčah.

Usnjarski pomočnik

dobi stalno delo pri -
Ivanu Jegliču v Gro-
suplju.

Pridno deklet

starno, starost okrog
25 let, za pomivanje
in snajenje v kavarni
niski kuhinji, sprej-
mem. Plača 900 din
mesečno, hrana in sta-
novanje v hiši. Nastop
službe takoj. Ponudbe
na: Hotel Mon, Ljub-
ljana.

Velika izbira koles,

cene neverjetno nizke.
Remec, Ljubljana, Do-
lenjska cesta 5.

Sladko seno

prodaj. št. Vid nad
Ljubljano št. 43.

Deklica

poštena, vajena vseh
hišnih in kmečkih del,
se sprejme. Plača po
dogovoru. Ponudbe na
upravo »Domoljuba«
pod »F. M. B.« 7425.

Prodaj

vsaj čevljarsko orodje
s sivalnim strojem in
60 parov kopt ter če-
belarsko orodje z 2
žnidarsčevima panje-
ma čebel, 8 praznih
panjev s izdelanimi
sati Antona Žnidaršica,
več mešanih panjev in
Janšev spomenik. Ru-
dolf Jožef, Koščake 3,
Begunje pri Cerknici.

Majhno posestvo

čisto hišo s sadovnja-
kom in nekaj njive -
kupim v Žužemberku
ali okolici. Opis s ce-
no, če možno s sliko,
takoj poslati na upr.
»Domoljuba« pod zn.
»Lepa Dolenska« št.
7259.

Pridnega žagarja

ki je vajen dveh li-
stov in popravi, takoj
sprejemem. PRODAM:
smrekeve, borove, je-
senove suhe plohe in
deske. Franc Forenta.
Zavogile 3, p. Dobru-
nje pri Ljubljani.

Stanovanje

isčem, za trilateralno
družino; pripravno za
upokojenca, najraje na
Gorenjskem, v bližini
tarne cerkve, Bratun
Marko, Kernek, Kres-
nice.

Hlapca

za kmečka dela sprej-
mem. Ljubljana, Vo-
dnikova cesta 111.

Gospodar: Ali ste pa tudi previden vozač?
Šofer: Seveda sem. Se pri vsaki nezgodi, ki
se mi je pripetila, sem znal tako izvit, da je bil
oni drugi kriv.

Prehila. Podpisana Bajuk Katarina, posestnica čena
na Dravčah št. 5 in Bajuk Jozef, posestnik
sin ondi, izjavljata s tem, da sta se preporočila, da se
bilo najino obdobje Pofarić Martina in Klobdar Ivana,
posestnikov na Dravčah, glede sodelovanja v stvari proti
stanu oziroma bratu Bajuk Stanku brez vsake stvarne
podlage. Zato prekinjamo vse svoje in vaju, ki sta jih
dala tako v kmetijskem društvu v Mokliki, kakor doma
na Dravčah in v drugod ter prosiva vsakogar, ki ve za
našino odločbo, da jih smatra za nerazločno. Te izjave so
padele v prvi razburjenosti in jih zato obklevetava.
Dravčah, dne 8. aprila 1940. Bajuk Katarina, Bajuk Jozef.

»Gospod profesor, ta avtomobil je pa v res-
nici lep.«

Profesor: »Kaj ne da je Radoveden sem le,
kje sem ga dobil.«